Anul II. — Nr. 11. Februarie 1937.

INSEMNĂRI SOCIOLOGICE

Apar odată pe lună.

Director: **TRAIAN BRĂILEANU**,
profesor de Sociologie la Universitatea din Cernăuţi.

CUPRINSUL

ARTICOLE

REDACŢIA: Cernăuţi, str. General Berthelot 5.
ADMINISTRAŢIA (Profesor Constantin Zoppa): Cernăuţi, str. Baltinester 15.
Abonamentul pentru 1 an . . . . . . Lei 60
Exemplarul . . . . „ 5

Tipografia Mitropolitul Silvestru, Cernăuţi.

REVISTA CĂRȚILOR

C. Narly — Către o politică școlară.
Grigore Nandriș — Iosif Pilsudski.
Dimitrie Bucevschi — O viață de om în slujba neamului.
Ernest Bernea — Gînduri pentru Țară Nouă.

REVISTA REVISTELOR

Iconar, II, 5, 1937.
Cuvîntul studențesc, XII, No. 1—4, 1937.
Predania, Dir. G. Racoveanu, I, No. 1, 1937.
Revista Institutului Social-Banat-Crișana, Dir. Dr. Cornel Grofșorian, IV, No. 16, 1936.
Arhiva pentru știința și reforma socială, XIV, 1936.
Sociologie romînească, Dir. D. Gusti, I, No. 12, 1936.

Fiecare număr va avea cel puțin 32 pagini.
Manuscrisele nu se înapoiază.

ANUL II. Nr. 11. Februarie, 1937.

Insemnări Sociologice

Director: TRAIAN BRĂILEANU,
profesor de Sociologie la Universitatea din Cernăuţi.

Ion I. Moţa şi Vasile Marin

în lumina scrisului şi faptei lor.

Pe frontul spaniol naţionalist, în luptele înverşunate cari au dus la cucerirea Majadahondei, au căzut doi din cei şapte comandanţi legionari plecaţi în Spania.

Au căzut pe acest front doi oameni maturi, cari au ajuns la o concepţie de viaţă bine conturată şi adînc săpată în gîndul şi sufletul lor.

Ionel Moţa şi Vasile Marin şi-au dat perfect de bine seama de primejdia pe care o prezintă comunismul pentru viitorul credinţei creştine şi al Statelor naţionale. Jertfa lor este cu atît mai mare cu cît ei au avut mai clară în mintea lor conştiinţa acestei primejdii, pentru înlăturarea căreia au plecat bucuroşi să se sacrifice.

Scoaterea în evidenţă a concepţiei lor de viaţă, a gîndirii lor politice şi a faptei lor divine este rostul încercării de faţă.

I.

Neamul romînesc n'a cunoscut în ultimele secole momente de avînt sufletesc, în afară de cel al războiului de întregire. O încordare supremă şi o jertfă uriaşă au dat naştere Statului nostru. Dar luptătorii întorşi de pe front, biruiţi şi înlăturaţi de politicienii venali şi imorali, s'au mulţumit să se înflăcăreze din cînd în cînd prin amintirea faptelor săvîrşite şi să reciteze crîmpee de epopee din luptele purtate. Ei au renunţat să mai lupte în contra duşmanului dinlăuntru, fie că atenţia lor a fost sustrasă dela această primejdie, fie că energia le fusese secătuită de războiu. In orice caz, epoca de după războiu se caracterizează printr'o totală lipsă de credinţă vie.

Clasa noastră conducătoare nu este chinuită de împlinirea unui ideal, ci-i preocupată numai de formule şi programe. Liberalismul şi „democraţia" romînească au stîrpit chiar din mu-

gure orice încolţire de năzuinţi superioare ale acestui Neam. Viaţa politică a devenit un joc de-a formulele, un sport plăcut celor ce se doresc ieşiţi din anonimat şi cu averea simţitor sporită.

Procesul de alunecare în lumea intereselor individuale şi de scoborîre a politicei la rolul de satisfacere a năzuinţelor demagogilor s'a împlinit cu uşurinţă.

Viaţa noastră politică nu este decît o luptă de concurenţă între programe şi număr, luptă din care nimeni nu are de suferit decît din cînd în cînd agenţii electorali prea zeloşi şi totdeauna Ţara cu nimic vinovată de acest spectacol.

Răul cel mai mare al acestui joc, este deprinderea lumii romîneşti cu convingerea că îndreptarea Ţării e în funcţie de programe şi că pentru mîntuirea ei nu mai e nevoe de sacrificii şi de jertfe. Toate partidele se găsesc într'o goană nebună după cel mai bun program şi după cel mai mare număr de susţinători. Politica a devenit cel mai plăcut şi mai „nobil" sport al raţiunii şi cel mai bun mijloc de îmbogăţire.

Dialectica formulelor şi a programelor a crescut o clasă conducătoare „inteligentă", însă laşă şi neînţelegătoare pentru destinele romîneşti.

La lipsa unui ideal romînesc s'a adăugat, ca o consecinţă necesară a excesului de raţionalizare, şi valul necredinţii. Procesul de laicizare a cuprins atît de puternic atmosfera romînească, încît slujitorii altarelor, departe de a-l zădărnici, mulţi dintre ei, l-au grăbit prin faptele şi cuvîntul lor. Nu surprinde pe nimeni azi faptul, cînd unii preoţi în loc să fie alături de cei ce cad pentru cruce, sunt împotriva lor.

Lipsa credinţei în Dumnezeu şi a unui ideal romînesc în lume, coincide cu perioada de dezagregare a comunităţii romîneşti, a cărei coeziune şi solidaritate s'a întemeiat şi trebue să se întemeieze pe aceşti doi factori spirituali.

In aceste momente de desagregare şi haos, jidanii bine organizaţi, cu un scop determinat şi cu mijloace din cele mai diabolic alese: francmasoneria şi comunismul, sporesc această stare de slăbiciune şi de haos, pregătind astfel, zi de zi şi ceas de ceas, stăpînirea lor.

Nu e acesta un proces specific Ţării romîneşti, ci ne găsim în faţa unui fenomen general. Statele în cari nu se iveşte o reacţiune sănătoasă şi bine organizată, cad pradă acestei acţiuni sacrilege.

„Democrațiile“, preocupate de programe și votanți, n'au timp să dea atenție organizării forțelor criminale cari tind să șteargă existența statelor naționale și să distrugă din temelii așezarea creștină a lumii. Probabil că democrațiile nici nu pot sesiza această primejdie. Cu o bază individualistă-materialistă, ele au și dreptul să nu se simtă vizate pentrucă *comunismul se îndreaptă contra ceeace depășește individul și materia, în contra Neamurilor și a lui Dumnezeu, cari încep acolo unde sfîrșește individualismul și materialismul.*

Comunismul pentru a birui s'a organizat în forță internațională și atacă, acolo unde rezistența e mai slabă, cu cele mai atroce mijloace și cu o totală lipsă de scrupule.

Războiul civil din Spania a arătat că Statul asupra căruia s'a deslănțuit forța comunistă, nu-i poate rezista prin propriile lui puteri. Și acest pericol devine cu atît mai mare cu cît comunismul își va întări pozițiile și bazele de atac prin cucerirea de State naționale.

Nu ne găsim în fața unor tendințe de rectificare a granițelor etnice, politice sau economice prin forța armată, ci în fața celui mai înverșunat războiu ideologic din cîte a existat vreodată. Lupta se dă între spiritualitate și materie, peste orice considerent de granițe etnice sau politice, între ideile de Neam și de Dumnezeu pe de o parte, care stau la baza așezării Statelor naționale și forța oarbă a instinctelor și a materiei, pe de altă parte, din care își stoarce seva puterii sale Comunismul.

In existența acestui pericol comun vom găsi explicarea solidarității Statelor Naționale în combaterea mișcării comuniste. Tot aici vom găsi explicarea și posibilitatea de înțelegere a plecării echipei legionare și a jertfei grele pe care a dat-o Legiunea.

II.

Comunismul luptă așadar pe două fronturi: în cuprinsul fiecărui Stat și pe plan internațional. Lupta contra lui trebue dusă pe ambele fronturi. Statele naționale trebue să aibă o politică internă și una externă bine îndrumate ca să poată combate cu succes acest flagel ce amenință omenirea.

Statul care ar neglija una din aceste căi de apărare n'are sorți să iasă biruitor din acest războiu. Cu atît mai mult Statul care le-ar neglija sau le-ar îndruma greșit pe amîndouă. In situația din urmă se găsește Statul nostru. Acțiunea de apărare

a comunităţii romîneşti s'a zămislit şi s'a organizat in contra voinţei clasei noastre conducătoare. Mişcarea legionară a trebuit să se desvolte peste voinţa „legală a Statului", care n'a vroit să înţeleagă nici primejdia comunistă nici reacţiunea faţă de această primejdie. Nici chiar „naţionaliştii" noştri n'au sesizat această primejdie, deşi era aproape de noi şi se manifesta vizibil în principalele oraşe ale Ţării.

Singur Căpitanul a văzut pericolul şi a înţeles adîncimea şi gravitatea lui. Tot El a preconizat în mod genial mijloacele ce trebuesc folosite în această luptă. Din acest moment, din anul 1919, Legiunea ia naştere şi se desvoltă sub mîna creatorului ei: a Căpitanului, ca o reacţiune pe plan spiritual şi material contra primejdiei comuniste. Legiunea apare din ce în ce mai mult, pentru toată lumea, ca o operă de artă, ca o creaţiune a Căpitanului, care s'a rupt cel dintîiu de lumea veche, întrebuinţînd expresia lui Ionel Moţa, pentru a readuce din nou în făgaşul istoriei mersul în lume al poporului romîn.

In această operă uriaşă, Căpitanul a fost ajutat cu scrisul şi cu fapta de cîţiva soldaţi pricepuţi şi devotaţi, dintre cari Ionel Moţa a fost cel dintîiu, şi Vasile Marin printre cei mai de frunte. Ei au contribuit în largă măsură la explicarea fenomenului legionar şi la conturarea spiritualităţii legionare, făcînd-o accesibilă şi celor ce nu pot lua contact cu această mişcare decît pe cale raţională. Ei i-au dat suportul logic şi închegarea doctrinară de cari are nevoe orice credinţă sau mişcare politică.

Ionel Moţa ne-a dat în articolele sale strînse în volumul „Cranii de Lemn", ca şi în celelalte rămase pe dinafara lui, catehismul spiritualităţii legionare. Ele cuprind dogma credinţei legionare aşa cum a văzut-o şi cum o trăieşte Căpitanul. La această operă trebue să adăugăm lucrarea sa „La Sécurité juridique dans la Société des Nations" din 1932, în care fixează, cu o competinţă desăvîrşită, principiile în temeiul cărora se poate ajunge la o înţelegere durabilă între State, arătînd că Liga Naţiunilor în forma ei actuală e departe de a putea îndeplini această funcţiune, atât din cauza preceptelor care-i stau la bază cît şi din cauza organizării sale juridice pozitive.

Pentru Ionel Moţa, mişcarea legionară nu-i o mişcare politică ca atîtea altele, ci o religie, o credinţă. Ea priveşte nu ceeace e raţional şi formal, ci ceeace-i conţinut viu şi superior uman. Mişcarea legionară, spune Ionel Moţa în „Cranii de Lemn", e o revoluţie naţională, care se caracterizează în ordine spiri-

tuală, printr'o *totală ruptură* de mentalitatea actuală de robie şi slăbiciune în fața străinului (pg. 218).

Nu ajunge să cunoşti doctrina naționalistă şi s'o poți mînui cu facilitate, ci e nevoe de o împărtăşire deplină de valoarea eternă, care-i Neamul romînesc, pînă la desăvîrşita uitare de sine şi totala jertfă personală.

Ideea națională este identică cu *spiritul adevărului* şi costitue criteriul fundamental în problema orînduirilor sociale ale omenirii (pg. 69 şi 71). Statele nu pot fi decît naționale, pentrucă ele ca să poată dura, au nevoe de sprijinul lui Dumnezeu, sprijin care nu poate fi dobîndit decît atunci cînd Statele întrupează spiritul adevărului, cristalizat în ideea națională. Statele, reluînd o idee mai veche, nu sunt decît mersul lui Dumnezeu în lume.

Neamurile sunt opera lui Dumnezeu. Pentru aceasta, cei ce luptă pentru adevăr şi lumină se găsesc în slujba lui Dumnezeu, de al cărui concurs invincibil vor beneficia. Ele trebue să înfăptuiască binele dorit de Dumnezeu şi să lupte necontenit pentru adevăr şi lumină, sau mai bine zis, pentru perfecționarea lor ca adevăr şi lumină. Statele nu sunt produse necesare ale factorilor geografici sau economici, ci operă divină, înfăptuită de un conducător care s'a împărtăşit de spiritul divin şi lucrează în sensul voiei lui Dumnezeu şi sub directa lui ocrotire. Neamurile nu pot trăi decît prin năzuința de a învia în Credința lui Dumnezeu. Ele trebue să caute să devină cît mai creştine şi să constitue comunități morale cît mai perfecte.

Viața şi dăinuirea Neamului romînesc depind de primatul normelor morale în viața individului, a familiei şi-a Statului, în exterminarea viciilor şi păcatelor noastre şi înlocuirea lor prin virtuțile creştine şi cetățeneşti (pg. 85—92). De aceea şi caracterele noului sistem născînd sunt: *Lumină din lumină!*

Pentrucă „*întunericul patimilor nu va putea niciodată cristaliza un focar de lumină salvatoare*. Iar ceea-ce căutăm şi dorim noi din toată ființa noastră, e lumina, e instăpînirea din nou a vieții aşa cum a voit-o Dumnezeu: viață de adevăr, dreptate, virtute. In aceasta consistă mîntuirea, cu scăparea de jidani şi de toate plăgile ucigătoare care ne mistue: *readucerea rodului* în via dumnezeiască azi bolnavă şi stearpă, în națiunea noastră (măcar în ea) căzută în ghiarele satanice stîrpitoare ale sufletului şi aducătoare de pieire. Această *nouă fecundare a sufletului pierdut al unei națiuni,* nu se poate face decît prin cea mai pură esență de lumină, de virtute" (pg. 58).

Neamurile, formaţiuni spirituale, nu pot exista decît prin spirit. Reducerea lor la materie şi instincte înseamnă condamnarea lor la moarte, pentrucă existenţa lor începe acolo unde încetează determinismul material şi stăpînirea instinctelor. Naţiunile vor fi cu atît mai vii şi mai puternice, cu cît se vor apropia mai mult de virtute, de spirit. Iar cel mai pur spirit, esenţa cea mai curată e Dumnezeu. *De aceea naţiunile nu pot trăi decît prin Dumnezeu şi pentru Dumnezeu, urmărind adevărul şi lumina.*

Invierea Neamului romînesc consistă în reîncreştinarea noastră. Creştinismul nostru, însă, nu trebue să fie o conformare la ceeace e mai mult exteriorul doctrinei creştine, ci ceva viu, o învingere a poverilor omeneşti şi o apropiere de Mîntuitorul. Creştin nu poate fi decît cel ce consimte la o jertfă pentru binele altora, la o jertfă personală liber, cu dragoste şi cu elan consimţită. Numai jertfa care e deslănţuită *din dragoste*, dintr'o dragoste pentru altceva decît fiinţa noastră, ne pune în directă comuniune cu Dumnezeirea care pătrunde năvalnic şi deadreptul în sufletul nostru (pg 244—245). Suntem creştini numai în măsura în care putem jertfi ceva pentru aproapele. Desăvîrşirea noastră ca oameni, ca fiinţe privilegiate ale lui Dumnezeu, nu-i posibilă decît pe această cale: a jertfei personale pentru aproapele. Şi aceasta nu-i posibilă la rîndul ei decît în cadrul unei naţiuni. Apropierea de Dumnezeu, desăvîrşirea noastră ca creştini, aduc cu sine şi transformarea naţiunii într'o comunitate morală perfectă şi puternică. Cel ce iubeşte pe Dumnezeu, contribue la întărirea Neamului lui; iar cel ce-şi iubeşte Neamul, iubeşte implicit şi pe Dumnezeu, făcîndu-i voia lui. Neamul şi Dumnezeu sunt cele două valori absolute şi eterne, în faţa cărora individul trebue să se plece. El nu primeşte sens ca cetăţean şi ca om decît în măsura în care trăieşte pentru ele şi prin ele. „Omul doar nu a fost născut pentru a trăi numai decît un număr nu ştiu cîţi de ani, ci pentru a se apropia de Dumnezeu prin faptele vieţii sale". (In ultima scrisoare adresată părinţilor săi). Viaţa pămîntească era considerată de Ionel Moţa, ca un moment trecător, legat de materie şi păcat, şi pe care suntem datori s'o depăşim prin mărturisirea în Hristos şi în aşezarea creştină a lumii, îndurînd toate suferinţele fizice legate de această năzuinţă nobilă, singura nobilă. Ceeace am pierde aparent prin moartea noastră fizică, vom cîştiga însutit în lumea cealaltă, căci „e o mare binefacere sufletească pentru viaţa viitoare să fi căzut în apărarea lui Hristos."

Din toate scrisorile pe cari le-a lăsat în urmă, găsim o deplină seninătate în fața morții și o siguranță desăvîrșită că există o viață pe cealaltă lume, pentru care trebue să ne pregătim cu toții prin iubirea și apărarea lui Hristos.

„Eu așa am înțeles datoria vieții mele. Am iubit pe Chrisstos și am mers *fericit* la moarte pentru El!... Eu am sufletul mîntuit, în împărăția lui Dumnezeu.“ [1])

Ionel Moța era un creștin întreg, deplin. El a putut să se stăpînească cu desăvîrșire pe sine, ca ființă pămîntească, prin marea lui credință în Dumnezeu, și să se mîntuiască. El nu aduce în Legiune numai argumentarea necesității mărturisirii în Dumnezeu, ci exemplul credinței vii, a celei mai depline care a stăpînit vreodată pe un muritor.

Legionarismul, pentru Ionel Moța, este identic ca substanță etică cu creștinismul. Biruința Neamului romînesc o vedea în reîncreștinarea noastră și în reașezarea ordinei noastre sociale pe bazele moralei creștine... „Elementul moral a fost întotdeauna principala temelie a vieții și rosturilor noastre omenești, spune dînsul. Dacă această temelie se pierde, am pierdut totul și dreptul la viață și puterea de a birui, prin propriile puteri, pe dușmanii cari ne încalcă și ne înjosesc...“ (C. d. L. pg. 105). Dușmanii noștri vor fi cei ce vor lovi în această emeli e și în biserica noastră, susținătoare a ei. Ei nu sunt greu de identificat, plecînd dela acest criteriu infailibil. Biserica și așezarea creștină a lumii sunt lovite în primul rînd de spiritul materialist al vremii, promovat și stimulat de jidovime. Lupta trebue dusă în contra acestui spirit și în contra celor ce-l susțin și-l răspîndesc. Aceasta însă nu-i posibil decît prin consolidarea bisericii și a spiritului creștin. Soluția e una singură și constă în: *„A reda lumii frînă și cîrma morală*, iar nu numai decît o bucată de pîne mai mult și o economie materială mai bună...“ (pg. 106). Găsim în aceste rînduri esența Mișcării egionare și cea mai categorică repudiere a materialismului istoric.

Dușmanii Neamului romînesc pot fi combătuți prin orice mijloace? Nu ne găsim, în caz de răspuns afirmativ la această întrebare, în fața încălcării principiului ai cărui apărători ne pretindem a fi? Ionel Moța și-a pus aceste întrebări chinuitoare pentru conștiința sa profund creștină, încă din 1922 și le-a rezolvat în chip magistral.

---

[1]) Scrisoarea testament, adresată părinților. Libertatea, 28 Ianuarie 1937.

Morala iudaică e tocmai contrariul principiului fundamental al moralei creştine: Iubirea de-aproapele. Ea constă în iubirea de sine, de ai săi, şi în persecutarea străinilor. Faţă de această situaţie, faţă de poporul care vrea să ne doboare, nu putem întoarce celalalt obraz ca să fim loviţi, pentrucă aici e vorba de asasinarea mişelească a unui Neam, pentru mîntuirea cărnia trebue să alegem cea de a doua cale indicată de Hristos; aceea pe care a folosit-o singur cînd a gonit cu biciul afară din biserică pe negustorii cari se vîrîseră acolo în ciuda tuturor legilor morale. Lupta contra jidanilor este, aşadar, în conformitate cu morala creştină şi serveşte progresul social (pg. 13-17).

Odată făcută această împăcare a luptei pentru ridicarea Neamului romînesc cu morala creştină, Ionel Moţa a trecut la o analiză adîncită a problemei jidoveşti.

Comunitatea romînească suferă în primul rînd din cauza îndepărtării ei de Dumnezeu şi de normele moralei creştine. E cea mai grea boală ce s'a abătut vreodată asupra acestui neam. El suferă însă şi din cauza invaziei unui popor care accentuează această criză, pe toate căile posibile, prin devierea spiritului romînesc dela linia lui istorică, prin acapararea economică a Ţării şi prin năzuinţa lui de a-şi institui stăpînirea politică asupra ei.

Poporul jidovesc prezintă aşadar o întreită primejdie: a) Pe plan moral şi spiritual, lucrează la dezagregarea comunităţii noastre şi la alterarea spiritului şi culturii romîneşti, prin promovarea curentului materialist al vremii. b) Pe plan economic, Jidanii au şi ajuns stăpînii atotputernici ai Ţării. c) Pe plan politic, ei năzuesc la distrugerea şi înlocuirea clasei noastre conducătoare prin numărul mare de studenţi pe care-i îndrumează spre universităţi, prin corupţerea conducătorilor romîni şi în sfîrşit ei se folosesc şi de puterea fizică, pentru a-şi institui dominaţiunea, prin organizarea mişcării comuniste.

Lovitura mortală pe care o pregătesc Neamului romînesc nu e organizată numai într'un sigur domeniu de activitate a lui. Ei înţeleg să dea lupta pe toate fronturile şi cu toate mijloacele posibile. Din această cauză, rezolvirea problemei jidoveşti nu se poate face prin măsuri parţiale şi timorate, ci prin atacarea de front a întregei probleme şi soluţionarea ei radicală în toate domeniile de activitate. Dar în deosebi în *domeniul izvoarelor* stăpînirii jidoveşti. (pg. 217).

Agravarea şi chiar naşterea acestei probleme, Ionel Moţa o

vede în: *criza organizării de Stat pricinuită de democrație și în criza de moralitate a clasei conducătoare romînești* (pg. 217).

Deslegarea acestei probleme cere un timp mai îndelungat de adîncă pregătire. In actuala organizare a Statului și cu moralitatea de azi a clasei conducătoare, o rezolvire, oricît de radicală ar fi plănuită, va fi imposibilă, întrucît primele începuturi vor fi cu siguranță subminate atît de forțele oculte care ar rămîne stăpîne cît și *de slăbiciunea noastră morală* care ne va duce *spre compromis, descurajare și trădare* (pg. 218). E nevoe deci de o reformă morală, în primul rînd, și una de reorganizare a Statului pe alte baze.

Reforma morală trebue îndreptată în două direcții: a) Spre o desăvîrșire a noastră ca oameni. Săgețile trebuesc îndreptate în primul rînd împotriva propriilor noastre scăderi. Dreptatea cauzei noastre se întemeiază pe superioritatea noastră morală. Dacă viciile ne-ar scădea valoarea morală sub cea a Jidanilor, dreptatea cauzei noastre ar fi pierdută definitiv în fața lui Dumnezeu, iar jidănimea ar triumfa.

Deci, în primul rînd, *trebue să avem grijă de noi înșine* (pg. 24), trebue să ne desăvîrșim ca oameni, ca ființe privilegiate ale lui Dumnezeu. Intr'un cuvînt: trebue să devenim *creștini*. Nu ajunge însă numai atît! Aceasta ne va da îndreptățirea morală să luptăm contra jidovimii păgîne și să dobîndim ocrotirea lui Dumnezeu. Noi trebue însă să fim pregătiți pentru această luptă și să avem tăria sufletească ca s'o ducem pînă la capătul biruinței. De aceea, reforma morală trebue îndreptată și b) spre o desăvîrșire a noastră ca Romîni, spre o totală ruptură de mentalitatea actuală de robie și slăbiciune în fața străinului. Nu ajunge ca cineva să cunoască doctrina naționalistă pentru a fi și bun Romîn. Pentru aceasta e nevoe de o adîncă transformare sufletească, de un duh nou, spre a ne putea sustrage influenței lumii vechi, înstrăinată și înfrățită cu dușmanul străin. Lupta contra Jidanilor n'are sorți de biruință atîta timp cît ea e dusă cu mănușa dialeticei științifice, fie ea chiar genială. E nevoe, ca să biruim, de o educație *în spirit de totală Jertfă Personală* (pg. 151), și de „sfărîmarea în noi, a unei întregi vieți pregătite pentru normala tihnă și rînduire personală, spre a o înlocui cu o viață destinată numai luptei pentru neam, gata oricînd de moarte" (pg. 152).

Ionel Moța cerea deci o educație vie în spirit creștin și național. Luptător dintru începutul mișcării studențești, a sesizat

în mod clar că problema jidovească, ca şi celelalte probleme de altfel, nu pot fi soluţionate prin afişare de programe şi discuţii sterile. Problema jidovească a întîrziat să fie rezolvată, nu pentrucă ar fi lipsit soluţiile practice, ci din cauza lipsei de pregătire morală şi cetăţenească a celor chemaţi să le ducă la îndeplinire. Legiunea vine să umple acest mare gol, să aducă conţinutul, esenţa mişcării de reacţiune a Neamului romînesc. Ea pregăteşte falanga de luptători, cari vor aduce biruinţa neîndoelnică a românismului, în spiritul îndoitei rupturi: de mentalitatea veche şi de viaţa comodă şi tihnită a fiecăruia dintre noi.

„Acest duh al marei, definitivei şi neîmpăcatei rupturi — ruptură de înstrăinata generaţie veche şi ruptura de o viaţă personală orientală, chiar şi numai parţial, de interesul personal, *îndoită ruptură indispensabilă unei lupte eroice de totală primenire a unei vieţi obşteşti — a fost aportul nostru sufletesc original în această mişcare naţională, la începuturile ei de acum 10 ani. Nici unul dintre noi n'a mai păstrat, în întregime neatins, acest duh dela 1923, nemicşorat prin loviturile vieţii (supremul eroism e eroismul de durată!). Nici unul afară de Corneliu Zelea-Codreanu! Căci el l-a avut înaintea tuturora şi el îl renaşte astăzi în întregul tineret legionar al Romîniei*“ (pag. 152).

Acest duh nou de totală jertfă pentru Neam nu are pentru purtătorul lui decît două ieşiri din lupta necruţătoare în care s'a angajat: victoria sau moartea. Lupta aceasta e nelimitată şi în întrebuinţarea mijloacelor şi a impetuozităţii cu care trebue dusă, observîndu-se numai o gradaţie doar, în sensul de a nu se recurge la mijloacele extreme decît după completa epuizare a celorlalte (pg. 152). Legea conservării fiinţei naţiei nu numai că îngăduie, dar chiar pretinde neapărat ca cei ce se găsesc pe linia destinului acestui popor să întrebuinţeze orice mijloace necesitate de apărarea lui, deşi în aparenţă ele ar lovi în starea de legalitate în fiinţă. Deasupra legalităţii consacrate prin legi ordinare, făcute de guverne şi parlamente, există o *supra-legalitate a conservării unei naţiuni şi a culturii sale* chiar împotriva legilor obişnuite cari ar viola această legalitate fixată prin tradiţie, simţiminte şi istorie. Tot ce stă în calea destinului unui popor, poate fi doborît la pămînt de cei ce se găsesc în slujba lui, chiar dacă acţiunea lor nu ar fi în concordanţă cu ceeace este operă arbitrară, trecătoare şi adeseori meschină (pg. 64).

Nu este aici un soiu de machiavelism. Deosebirea e îndeajuns de evidentă. Pe cînd concepția machiavelistă e preocupată numai de mijloacele cari pot duce la înfăptuirea unui scop, indiferent de valoarea lui morală, Ionel Moța fixează întîiu valorile absolute și eterne, superioare a tot ce este contingent și uman trecător, afirmînd că pentru promovarea acestora toate mijloacele sunt îngăduite și nici o jertfă nu e prea mare.

Odată rezolvată problematica morală a mijloacelor, Ionel Moța trece la analiza puterii lor. In lumina punctelor fixate mai sus, s'ar părea că Ionel Moța va înclina să admită, în lupta pe care o purta, de preferință mijloace materiale, forța fiizică. Nu tăgăduește importanța și necesitatea acestora, dar ele rămîn mult în urmă față de un mijloc pe care i l-a pus la dispoziție uriașa sa forță morală creștină de care era cuprins sufletul său.

Cel mai puternic și mai potrivit mijloc de luptă pentru biruința Neamului și a lui Dumnezeu nu e de ordin material, ci moral. El consistă în propria noastră jertfă. „..Esențialul în acest domeniu al realizărilor este un element interior sufletesc al luptătorului, un element care a caracterizat mișcarea națională studențească de la 1922—23 și care trebue păstrat și cultivat înainte de orice: *confundarea vieții personale a studentului cu idealul său.* Acest salt din egoismul individual oricît de justificat, pentru a trece în focul dureros al unei lupte din care să fii hotărît *a nu ieși viu fără a fi biruitor,* acesta e elementul esențial fără de care nu poate exista o împlinire a idealurilor studențești. Totala aservire a interesului personal interesului colectiv, hotărîrea de a-ți da pieptul tău sdrobit pentru a sluji ca temelie biruinței romînești pe care o visezi, numai din această transfigurare sufletească poate țîșni victoria ta student romîn!

Cînd vei spune cumpliților tăi dușmani: *Nu-mi pasă dacă mă veți zdrobi sau nu, nu-mi pasă dacă voi vedea sau nu ziua biruinței,* dar sunt sigur că jertfa mea va aduce prăbușirea voastră, și cînd pornești și te menții în luptă pînă la capăt cu această hotărîre senină, nu încape nici o îndoială că porți în tine o forță pe care nici o tehnică represivă nu o poate birui.

Spiritul de jertfă este esențialul!

Avem cu toții la dispoziție cea mai formidabilă dinamită, *cel mai irezistibil intrument de luptă, mai puternic decît tancurile și mitralierele: este propria noastră cenușă!* Nici o putere din lume nu va-putea evita prăbușirea atunci cînd se

menține pe cenușa unor luptători viteji, căzuți pentru dreptate și Dumnezeu.

Camarazi! Trecutul tuturor luptelor romînești și al luptelor studențești ne învață să mînuim această teribilă armă: *Propria noastră jertfă!*" (pg. 211—212).

Am citat aproape în întregime acest articol, care în urma jertfei chiar a autorului, dată în modul cel mai deplin posibil, își dobîndește o semnificație deosebită.

Chiar apropierea de Dumnezeu, reîncreștinarea noastră nu e posibilă fără jertfă, pentrucă măsura creștinătății noastre n'o putem găsi decît tot în jertfă (pg. 245).

III.

Rezolvirea problemei jidovești ca și a celorlalte ce-și așteaptă soluționarea în Statul legionar, e în funcție și de reforma Statului. Structura juridică și formală a Statului trebue pusă în concordanță cu realitățile romînești.

Din cauza excesului de abstracțiune datorit spiritului raționalist și înstrăinat al epocei, s'a ajuns ca forța juridică a Statului să lovească în realitățile romînești și să apere pe cei ce compromit cultura și viitorul Neamului nostru. Exemplul ni-l oferă constituția care declară cetățeni pe toți locuitorii Statului romîn dela un moment dat, indiferent de originea lor etnică.

In acest fel, după constituție, nu poate exista o problemă jidovească și o politică de romînizare a orașelor fără a cădea în contrazicere și ilegalitate (pg. 139).

Structura juridică a viitorului Stat romînesc va trebui să fie expresia realităților romînești care sunt: națiunea, familia și finalitățile creștine ale vieții (pg. 14).

Ideile de libertate, egalitate și frăție nu trebuesc înlăturate, ele fiind derivate ale învățăturilor lui Isus Hristos. Trebuesc însă privite prin prizma posibilității lor de realizare folositoare în împrejurările de azi, și mai ales, trebue de respins interpretarea dată acestora de către jidani, cari le folosesc în contra scopului pe care-l urmărește acceptațiunea lor just interpretată, îndreptîndu-le contra neamurilor creștine. In această operă de purificare a lor de tot ce-i otravă jidovească și în opera lor de adaptare împrejurărilor și cerințelor romînești, trebue să fim călăuziți de spiritul celui mai intransigent naționalism. (pg. 18).

Dreptul nu este produsul condițiilor economice, ci-și găsește fundamentul său în ideia binelui. Dreptul este astfel sus-

tras arbitrariului fie al factorului politic, fie al celui economic. El este în funcție de ideea transcendentă a binelui, pe care o putem cunoaște printr'un proces subiectiv al conștiințelor umane[1].) Statul trebue să se plece în fața dreptului astfel conceput. El nu poate fi un Stat al bunului plac, ci unul legal limitat de lege. „Noi niciodată n'am conceput România legionară de mîine ca un Stat autoritar limitat numai de bunul plac, ci ca un Stat juridic, pe principii juridice înoite, limitat de o serie de regule precis determinate, justificat de un snop de scopuri clar și pe față mărturisite. Niciodată n'am dorit înlocuirea democrației constituționale cu o dictatură a bunului plac. . .“ [1]). Care vor fi formele noui de viață ale Statului de mîine? Ionel Moța spune că ele vor trebui să fie în concordanță cu realitățile romînești și cu cerințele moralei transcendente. Structura și aspectul lor însă, evită să le discute deocamdată din două motive: *a)* Ceeace interesează în primul rînd nu sunt formele ce le va îmbrăca Statul, ci conținutul lui viu. E adevărat că suferim și din cauză că haina aceasta nu e potrivită funcțiunii pe care trebue s'o îndeplinească Statul nostru, dar suferința mare, aproape întreagă, provine din faptul că înseși realitățile romînești sunt în suferință, sunt puternic lovite de criză. Iar numai o reformă cu privire la formele de viață ale Statului nu ajunge pentru a vindeca rănile grele ce au sfîrtecat vitalitatea acestui Neam. E nevoe în primul rînd de o reformă a structurii de bază a Statului, de o purificare a spiritului romînesc și a structurii lui etnice. Deabia după această purificare sufletească și etnică a națiunii, putem discuta și asupra formelor în cari trebuesc turnate realitățile romînești pentru a-și găsi cel mai potrivit cadru liberii lor desvoltări. Poate că va fi bun corporatismul, poate un alt sistem de organizare. In orice caz, fondul națiunii purificate sufletește și etnicește, turnat în forma nouă adevărată, va purta mai potrivit numele de „*România legionară*“, visul, voința și sufletul de fiece clipă a lui Ionel Moța (C. d. L. pg. 183—196).

E interesant cum nici Ionel Moța nici Vasile Marin nu s'au lăsat seduși de frumusețea logică a unui sistem, pentru a cădea victimele unui formalism sec și să neglijeze astfel fondul.

Intr'un articol publicat în „Axa“, sub titlul „Națiunea împotriva Statului de import“ din 5 Februarie 1933, Vasile Marin

---

[1]) La sécurité juridique. . . pg. 31—32.

[1]) „Arestarea — Act de guvernamînt“ Axa, 23 Dec. 1933.

scotea în evidenţă divorţul ce există între Naţiunea romînească cu aspiraţiile ei legitime şi structura formală a Statului nostru, conchizînd că acest Stat al ficţiunii democrate nu este, în formele sale de viaţă, expresia năzuinţelor de afirmare ale Neamului romînesc, ci un produs importat de o clasă conducătoare ce şi-a înstrăinat sufletul. Acelaş atac contra Statului „democrat" disecat din toate punctele de vedere, îl găsim aproape în toate articolele lui. Mai amintim aici pentru cercetători: Sfîrşitul erei democrate (Axa, 14 Mai 1933), Dela formalismul democratic la naţionalismul constructiv (Axa, 1 Oct. 1935). Plecînd dela premisele stabilite în aceste articole, Vasile Marin, într'un substanţial articol publicat în „Revista Mea", din Ianuarie 1936 şi intitulat „Stat şi Cultură", arată că singurul Stat viabil şi creator de istorie e cel ce încadrează perfect o naţiune.

„Naţiune—Stat—Cultură — sunt termeni identici, o naţiune neputîndu-se proiecta în istorie decît integrată sub forma unui Stat, iar Statul acesta nu-şi poate valida dreptul de afirmare în raport cu celelalte State decît prin cultura sa." Cultura este quintesenţa însuşirilor superioare cu cari divinitatea a înzestrat o naţiune. Ea este un fenomen specific fiecărei naţiuni, spre deosebire de civilizaţia incoloră, aceeaş pentru toată lumea. Cultura crează valori eterne pe plan de viaţa superioară şi poartă specificul naţiunii din care-şi stoarce seva spiritualităţii sale. Civilizaţia crează numai valori materiale şi poartă pecetea anonimatului, neputînd fi determinate în spaţiu. Naţionalismul care tinde spre consolidarea Neamurilor şi spre diferenţierea lor specifică, din acordul cărora rezultă armonia universală, este promovator de cultură.

Socialismul care, din contra, tinde spre uniformitatea lumii, spre confundarea Neamurilor într'o massă amorfă, este predicator de civilizaţie şi distrugător de cultură. De aici regimul propriu culturii este Statul bazat pe o naţiune, deci Statul naţional, iar regimul ideal al civilizaţiei — democraţia materialistă.

Statele naţionale, avînd o cultură specifică a lor şi fiind promovatoare de cultură, au istorie; Sovietele „distrugînd specificul naţional, înlăturînd prin politica lor de Stat manifestările reale ale poporului respectiv, au reuşit să se înglobeze în rîndul popoarelor fără istorie. Pentrucă fără Stat naţional şi fără cultură naţională nu se poate scrie istorie" [1]).

[1]) Revista Mea: „Stat şi Cultură".

Forma acestui Stat național va fi aceea pe care o vor reclama condițiunile morale ale poporului romîn și care va corespunde mai bine necesităților și intereselor structurii sale economice și politice [1]).

Şi Vasile Marin, așadar, pune accentul pe ceeace-i conținut viu lăsînd pe planul al doilea structura formală a viitorului Stat, deși putea să discute cu multă competință și ușurință această problemă, deoarece a expus și analizat, în lucrarea sa de doctorat „Fascismul“, organizarea constituțională a Statului corporativ italian, lucrare pe care a publicat-o în 1932, anul intrării sale în Legiune.

Criticînd „haina“ actuală a Statului care nu corespunde cerințelor de viață ale Neamului și cerînd o adaptare a exteriorului la aceste realități, ei au evitat să discute forma viitoare a structurii juridice a Statului de mîne și din alt motiv.

b) Mişcarea legionară nu e produsul unui curent filosofic, raționalist, ci e o transformare, o adîncă prefacere, de ordin sufletesc creată și promovată de personalitatea uriașă a Căpitanului. Ei n'au făcut, prin scrisul lor, decît să explice și să dea contururi logice fenomenului legionar numai pe măsură ce se desvolta. N'au anticipat nimic, pentrucă nu voiau ca prin speculațiuni teoretice să producă confuzii și să devieze spiritul legionar dela linia lui normală de scurgere. Ei n'au anticipat și pentru motivul că nu vroiau să intre într'un domeniu exclusiv de competința Căpitanului. Ideologia ca și formele ei de manifestare și de concretizare nu pot fi decît creația artistică a omului destinat să ducă la împlinire misiunea istorică a Neamului acestuia.

Ei au arătat că cei ce-au construit forma Statului actual n'au respectat legile de cari trebue să țină seamă orice om de artă care vrea să facă o operă durabilă, și că departe de a fi oameni politici de geniu, n'au fost nici cel puțin oameni cu bun simț. Au arătat apoi, că *Omul* în care vedeau pe conducătorul predestinat, s'a întors spre aceste realități pentru a le purifica în structura lor etnică și spirituală și că Acesta tinde să le toarne în opera de artă a geniului său politic. Atît puteau ei să constate și atît puteau să ne spună. Nu puteau însă în nici un caz sa arate cum va apare opera de artă creată de Căpitan: *Romînia legionară*. O vedeau, însă, în orice caz măreață!

Intr'un articol întitulat „Artă și luptă“, Ionel Moța tratînd problema raportului dintre artă și luptă, dădea ca exemplu al

---

[1]) Axa: „Dela formalismul democratic la naționalismul constructiv.

năzuinţelor Căpitanului o lature desăvîrşită din marea operă de creaţiune a lui: *Omul nou*. „Formarea omului nou, prin educaţia legionară, este cea mai miraculoasă operă de creaţiune sufletească, înfăptuită de Căpitan“ (pg. 242). Şi ca să arăt că aceasta era concepţia lui Ionel Moţa asupra întregului fenomen legionar, ajunge să citez ultimele rînduri din testamentul lăsat Căpitanului:

„Şi să faci, măi Corneliu, din ţara noastră o ţară ca un soare, şi puternică şi ascultătoare de Dumnezeu“.

Statul viitor, aşadar, nu mai apare ca produsul hibrid şi de import al unei clase înstrăinate sufleteşte, nici ca „suprastructura“ modului de producţie şi de repartizare a bunurilor, ci ca operă de artă a unui geniu politic, pătruns pînă la totala lui depăşire de sine de ideile de Neam şi de Dumnezeu.

Ionel Moţa a văzut clar importanţa Căpiteniei în ascensiunea popoarelor pe drumul istoriei lor. „Marile înnoiri ale popoarelor au fost întotdeauna înfăptuite prin căpitănia conducătoare a unui om providenţial.“ — — — „Fără mîna de cîrmă a unui asemenea mare conducător, eforturile şi misiunile diverselor generaţii menite să răzbată prin vremuri grele, n'au putut niciodată să fie împlinite, să se înalţe pe culmea victoriei.“ [1]) Iar acel ce a văzut cel dintîiu pe *Omul* destinat să ducă la împlinire această nobilă, dar grea misiune, a fost tot Ionel Moţa: „Cel ce vă vorbeşte aici are o mare mîndrie şi mulţumire: încă de acum 12 ani a mărturisit şi a arătat cu hotărîre în dispreţul şi neîncrederea multora, pe omul sortit să ne fie Căpitan, pe omul fără de care generaţia noastră e incapabilă de a-şi împlini misiunea: *Corneliu Codreanu*“. [2])

IV.

Pentru Ionel Moţa primejdia jidovească era mondială. Nu numai Neamul romînesc e în pericol, ci întreagă creştinătate. Iudaismul este o forţă internaţională, — cea mai puternică din cîte au existat vreodată — care caută să-şi institue dominaţiunea pe două căi: prin francmasonerie şi comunism.

Prin francmasonerie, urmăreşte să strice frăţia dintre popoarele creştine şi să le asmuţe întreolaltă, pentru a le sustrage atenţia dela primejdia ce o prezintă.

Prin comunism, caută să tragă ultimele consecinţe ale

[1]) Cranii de Lemn, pg. 232—233.

[2]) Ibidem, pg. 233.

terenului pregătit de francmasonerie și „democrație" în scopul instituirii prin sînge și teroare a dominațiunii lui asupra Statelor căzute în dezagregare morală și războiu civil. Vasile Marin, în lucrarea sa amintită, sesiza în dînsul că lucrurile duc spre o împărțire a lumii în două mari fronturi cu intenții bine determinate: Naționalismul și Comunismul. [1])

Lupta, după concepția acestora, trebue dusă și pe plan internațional. Moța dorea o înfrățire a Națiunilor creștine împotriva jidanilor și era hotărît încă din 1927 să lucreze pentru ea. [2]). Rezultatele concrete s'au văzut în 1934 la Montreux, unde Ionel Moța, prin puterea sa de argumentație și convingere, a determinat congresul să hotărască că există o primejdie jidovească, care trebue combătută. El credea cu tărie că această frăție este posibilă și că ea se va înfăptui pe măsură ce toate Statele își vor da seama de existența acestei primejdii mondiale. Atît timp cît iudaismul nu trecuse la acțiune directă, ci-și pregătea terenul prin francmasonerie, Ionel Moța propunea mijloacele adecvate, căutînd să lovească în rădăcinele răului.

Nu se poate ajunge la o înțelegere a popoarelor creștine din cauza francmasoneriei, care prin instituția Genevei, împiedică acest lucru. Atacul trebue deci îndreptat în contra Ligii Națiunilor, care nu este decît mijlocul pe care și l-a creat francmasoneria și iudaismul în scopul „desființării Statelor naționale și al unei reconstrucții a lumii după concepțiile filozofice materialiste și cosmopolite ale masoneriei" [3]). Nu se putea însă ataca instituția Genevei pe această temă, nu pentrucă n'ar fi avut curajul, ci pentrucă lumea nu s'ar fi lăsat convinsă pe această cale. Și atunci Ionel Moța, în lucrarea sa „La sécurité juridique dans la Société des Nations" 1932, prin care a uimit comisiunea examinatoare a Facultății din Grenoble ca și celelalte universități franceze, în frunte cu Sorbona, cărora le-a fost trimisă lucrarea, a atacat instituția Genevei în însăși structura principiilor ei de bază și în funcțiunea ei juridică. Și aici n'a mai întîmpinat nici o rezistență din partea nimănui.

Liga Națiunilor, existînd ca tribunal suprem, menit să judece în mod obligatoriu conflictele internaționale, nu putea să fie concepută, susține Ionel Moța, decît ca o instituție esențial-

---

[1]) Fascismul. 1932, pg. 3.
[2]) Cranii de Lemn. pg. 77.
[3]) Cranii de Lemn. pg. 167.

mente juridică. Din moment ce deasupra suveranității Statelor există o instituție care poate decide de soarta acestora, aceasta nu poate să hotărească decît în conformitate cu un sistem de norme juridice bine definite, care să limiteze puterea de apreciere acestui tribunal suprem. Numai în acest mod se poate da Statelor siguranța juridică că Instituția internațională va aduce hotărîri conforme cu dreptatea. Cum însă nici elementul ideologic nici cel tehnic al dreptului internațional n'au făcut progrese însemnate în această epocă, ca să ne poată da un sistem de norme bine întemeiate și conturate, după care să se poată conduce un tribunal internațional, Liga Națiunilor nici nu putea măcar să fie concepută ca o instituție de drept, cu putere de jurisdicție obligatorie și nici decum realizată ca atare, pentrucă nu poate exista securitate fără drept.

In acest fel, autoritatea exercitată prin mijlocul acestor atribuțiuni dominatoare, nu poate fi decît o autoritate politică, arbitrară, impunînd o disciplină politică și nu o disciplină juridică, care să asigure securitatea Statelor [1]).

Instituția Genevei nu poate rămîne, în consecință, decît un organism a cărui atribuție principală să nu fie asigurarea unei discipline internaționale autoritare și quasi-juridice, ci o societate de mediațiune în conflictele ce s'ar ivi între State. Dar și în acest caz, ca această funcțiune să poată fi îndeplinită cu succes, organismul nou propus trebue să facă operă de moralizare a oamenilor, operă în care nu trebue să se desintereseze de adevăratul izvor al progresului moral omenesc: religia creștină.

„O asemenea Societate a Națiunilor, fără ambiția unui spirit propriu, ci pusă în colaborare armonică cu cea mai mare forță moralizatoare pe care a cunoscut-o istoria: Biserica, — va putea cu siguranță să fie de o mare utilitate pentru o mai bună și mai deplină realizare a Păcii juste, visată de toti oamenii, o Pace făcută din dragostea față de aproapele, înfăptuită prin această „uniune morală și frățească mai strînsă dintre oameni, de cari vorbea Dostoiewsky“ [2]).

După ce taie astfel puterea forțelor oculte, prin reducerea puterii Ligii Națiunilor la o simplă instituție de mediațiune în conflictele dintre State, așa cum îi șade bine, Ionel Moța merge mai departe și propune arderea cu fierul roșu a spiritului iudaic și mason al „Genevei“, prin introducerea spiritului bisericii creș-

[1]) La Sécurité juridique dans la Société des Nations. pg. 155.
[2]) Ibidem, pg. 157.

tine, singurul care poate să aducă pacea între oameni şi între popoare.

In perspectiva viitorului, pe plan politic internaţional, Ionel Moţa vede State Naţionale independente, înfrăţite prin morala creştină şi trăind între ele printr'un echilibru de forţe.

Iudaismul, însă, a depăşit faza uneltirilor din umbră şi al dezagregării morale a Neamurilor creştine şi a trecut la acţiune directă cu ajutorul mişcării comuniste iniţiate, organizate şi conduse de el, crezînd că a sosit momentul dominaţiunii lui. Ionel Moţa şi-a dat perfect de bine seamă că de data aceasta lupta nu mai poate fi dusă cu condeiul. Cînd a început să se tragă „cu mitraliera în obrazul lui Christos" şi să se clatine „aşezarea creştină a lumii", convingerea condeiului a devenit inoperantă. Trebuia să între în joc sabia! Căpitanul încă din 1919 a sesizat marea primejdie a comunismului, şi a arătat că singurul mijloc potrivit de combatere a acestui flagel e lupta pe teren, dusă de o organizaţie fanatică şi disciplinată. In acest sens s'a născut şi s'a desvoltat legiunea: ca un antipod spiritual şi material al comunismului. Cînd războiul civil din Spania a izbucnit pe faţă, cînd s'a pornit lupta directă împotriva lui Hristos şi a temeliilor culturii Statelor Naţionale, Legiunea a încins sabia, prin şapte comandanţi legionari, dintre cei mai destoinici.

Cineva ar putea pune totuşi întrebarea: Ce legătură are soarta Spaniei creştine cu soarta Ţării noastre? Iată şi răspunsul: „...Azi cînd Dumnezeu a vrut să încerce omenirea şi credinţa ei prin cea mai cumplită primejdie şi suferinţă, aceea a năvălirii sălbatice a comunismului diavolesc, asupra întregei lumi, — astăzi atacul duşman *fiind deslănţuit pe front mondial* (în toate ţările lumii deopotrivă) *trebue ca şi apărarea creştină să fie pe plan mondial, (adică printr'o înţelegere de luptă între toate ţările împotriva comunismului). Căci de va cădea Crucea la pămînt în Spania, se vor clătina temeliile ei şi în România, iar comunismul, dacă ar fi biruitor azi acolo, se va năpusti mîine asupra noastră*" [1]). Cei şapte comandanţi legionari au avut aşadar conştiinţa clară că în Spania se hotăreşte şi soarta Statului nostru. Acolo trebuia să fie legiunea întreagă! Nu numai şapte, ci şapte zeci de mii şi dacă ar fi nevoe şi mai mulţi! Acest lucru l-a făcut Germania, l-a făcut Italia, pentrucă aveau mijloacele materiale necesare la dispoziţie. Legiunea nu le-a

[1]) Inţelesul plecărei noastre în Spania. „Cuvîntul Argeşului", Dec. 1936.

avut! A putut strînge, din sărăcia celor ce-au înțeles chemarea ceasului de față, doar fondurile necesare deplasării a șapte Arhangheli. Șase comandanți legionari, conduși de un întemeietor de mișcare ajuns la cel mai înalt grad în Legiune, au format solia sufletului romînesc. O echipă de șapte oameni de elită dintre cei mai destoinici și mai reprezentativi ai mișcării legionare au plecat să se jertfească, acolo, în Spania, unde se hotărește și destinul Neamului nostru. Dacă n'a trimis număr, Legiunea a trimis în schimb calitate, ca prin jertfa acestora, un neam întreg să poată fi gata de luptă și de jertfă în momentul cînd am trece prin încercarea Spaniei. Mulți spuneau că acest gest simbolic îl putea face Legiunea, trimițînd șapte membri bolnavi, sau în orice caz de o valoare morală și intelectuală redusă, ca în caz de moarte, pierderea să nu fie prea mare. In nimicnicia lor sufletească și în sărăcia lor mintală, aceștia credeau că-l pot înșela și pe Dumnezeu și că pot educa un Neam în spiritul unei totale jertfe, prin sacrificii fără nici o semnificație morală! Dar aceasta e tocmai mentalitatea pe care o doboară zi cu zi Mișcarea legionară!

Ionel Moța plecînd să lupte în Spania, a activat în spiritul Legiunii. El a luat inițiativa plecării și tot el a stăruit pînă la capăt în împlinirea acestei datorii. „Eu n'am fost trimis de nimeni în Spania ca să i se facă vre-o răspundere pentru asta, ci eu am avut, cel dintîiu, gîndul și dorința de a lua parte la aceste lupte,“... Iar mai departe: „Niciodată n'aș fi primit să fiu înlocuit prin altcineva, căci sufletul meu îmi cerea și-mi cere împlinirea acestei datorii, pe care am și dus-o la împlinire“ [1]. Celor ce-i obiectau că riscul vieții sale ar fi prea mare, și ca ar fi de un folos mai mare în Țară, le-a răspuns: „Nu e adevărat ce spuneau unii, că rămas în Țară, puteam fi mai de folos, și eu și soții cîți am luat acest drum, — luptei de acasă. Biruința morală pe care noi o vom cîștiga în Spania, — cu orice jertfe! — va fi mai mare pentru lupta națională decît tot ce am mai putea face în restul vieții noastre, ba și dincolo de ea. Acesta e adevărul“ [2]. Din toiul luptelor, ne trimite aceste rînduri de chemare la luptă: „Să nu lăsăm pe urmașii noștri să piardă binefacerile sufletești ale Nașterii Mîntuitorului! Să nu le lăsăm o țară fără Biserici, fără icoane, fără ocrotirea mînii

[1] Ultima scrisoare către Părinți.

[2] Ibidem.

lui Dumnezeu! Să nu lăsăm copiilor noştri o viaţă în care vor fi pierdut pe Christos!

Iar pentru aceasta, să nu fugim în faţa jertfei pentru apărarea Crucii!“ [1]).

Din cele scrise de Ioan Moţa, valoarea morală a jertfei sale va putea fi înţeleasă de toată lumea. „Eu aşa am înţeles datoria vieţii mele. Am iubit pe Hristos şi am mers *fericit* la moarte pentru el“ [2]). Iar căpitanului: „Mor, Corneliu, cu tot elanul şi toată fericirea, pentru Hristos şi Legiune. Nu cer nici răsplată, nici nimic, ci doar biruinţa.“

Cei ce au citit şi „Cranii de Lemn“, îşi pot da seama cu uşurinţă că jertfa lui Ionel Moţa a fost dată în mod conştient, ca prin ea Legiune să biruiască şi să aducă din nou stăpînirea lui Hristos în cuprinsul Comunităţii romîneşti. Ionel Moţa nu putea concepe biruinţă fără jertfă. Cu siguranţă, el a avut convingerea că Legiunea are nevoe de o mare jertfă! Şi el a dat-o în întregime!

Vasile Marin l-a înţeles şi l-a urmat cu seninătate. Ei ne-au dat nu numai exemplul unei jertfe totale, ci şi exemplul unei jertfe depline, neîntîlnite nici în istoria vreunui popor. Martirii şi eroii diferitelor popoare au fost ei încercaţi de moarte, i-a căutat dînsa, şi ei au acceptat-o senin Ionel Moţa şi Vasile Marin însă, au căutat-o ei pe ea, cu gîndul să se jertfească pentru biruinţa lui Hristos şi a Legiunii. A da altă interpretare morţii lui Ionel Moţa, înseamnă a scădea măreţia unei jertfe, anunţate de el din primii săi ani de luptă.

Ea este, aşadar, o jertfă deplină prin conştiinţa întreagă cu care a fost dată şi prin înălţimea valorilor cărora a fost închinată. Ea este însă deplină şi prin valoarea morală şi intelectuală a celor ce au dat-o.

Nu era indiferent pentru biruinţa creştinismului, dacă jertfa lui Isus ar fi fost dată de un muritor de rînd, sau de însuşi fiul lui Dumnezeu. La fel, pentru biruinţa credinţei legionare nu era indiferent dacă se jertfeau doi membri oarecare, sau un întemeietor de mişcare, ajuns la cel mai înalt grad în Legiune şi un comandant Legionar dintre cei mai străluciţi.

In istoria poporului romîn ca şi în cea a altor neamuri, găsim ce-i drept eroi şi martiri cari ne fac cinste şi ne-au ri-

---

[1]) La Naşterea Domnului, Libertatea No. 37—38 1936.

[2]) Testamentul lăsat Părinţilor. Libertatea 28 Ian. 1937.

dicat pe culmi nebănuite. Unii dintre ei au căzut în slujba lui Dumnezeu, alții pentru biruința Neamurilor lor. Brîncoveanu, de exemplu, a căzut pentru credința lui nestrămutată în Dumnezeu, Horia, Cloșca și Crișan pentru dragostea lor fără margini față de Neamul romînesc. Nici unul însă nu s'a jertfit cu atîta conștiință deplină în acelaș timp pentru Dumnezeu și pentru Neamul lor ca Ionel Moța și Vasile Marin.

In jertfa acestora doi se contopesc pentru totdeauna ideile de Dumnezeu și de Neam, pentru a forma o forță spirituală indestructibilă pe care se va clădi de azi înainte viitorul Romîniei. Prin această jertfă Dumnezeu s'a scoborît în spiritul acestui Neam, pentru a face din el o forță vie și puternică care să ducă la îndeplinire misiunea lui pe acest pămînt Prin jertfa lor, ei au deschis calea mîntuirii Neamului romînesc, dîndu-i posibilitatea învierii lui în credința lui Dumnezeu.

In acest chip cuvintele Căpitanului, adresate spre mîngîiere Părinților lui Ionel Moța, primesc înțelegere pentru toată lumea: „El a văzut ceva peste noi, peste gardă și peste veacuri. El a devenit prin felul, bucuria, elanul jertfei lui pentru Hristos, *Creator de Religie Națională*. Prin jertfa sa, ceiace eri era un simplu articol, *azi a devenit religie pentru noi și pentru nesfîrșitele generații romînești.*

El este fundamentul viitoarelor veacuri de mărire romînească".

Ionel Moța și Vasile Marin aveau așadar o concepție bine definită despre viață. Ei nu erau niște tineri exaltați, ci bărbați în vîrstă de 35 de ani, ajunși la o maturitate desăvîrșită de gîndire, de simțire și de acțiune. Ei n'au murit „eroic" adică pentru a dobîndi glorie de eroi războinici, ci adînc pătrunși de primejdia ce pîndește Creștinătatea și Neamul romînesc, primejdie care, ca să poată fi înlăturată, are nevoe de jertfa celor mai buni, de pilda de sacrificiu de sine a celor ce erau mai convinși de greutatea ei.

Viața lor mai ales este un exemplu de desăvîrșită conformitate a ideologiei și simțirii lor cu făptuirea lor. Clasa noastră conducătoare ne dă exemple de oameni naționaliști în gîndire, comuniști în simțire și trădători de Neam în acțiunea lor Aceștia doi, prin identitatea perfectă dintre gîndirea lor adîncă, simțimintele lor puternice față de Dumnezeu și față de Neam, și tăria lor de caracter în tot trecutul lor de luptă, identitate care le-a dat posibilitatea plinirii jertfei lor totale și depline, prezintă ge-

nerațiilor ce vor urma pilda vie pentru desăvîrșirea structurii sufletești a Romînului de mîne.

Cînd un întemeietor al mișcării legionare și un comandant legionar ne dau cea mai deplină și mai sublimă jertfă din cîte a cunoscut istoria vreunui popor, care dintre legionari va sta la gîoduri dacă e bine sau nu să cadă pentru idealul pe care l-au îmbrățișat cu sînge, departe de Patrie, Ionel Moța și Vasile Marin?

Jertfa lor nu va rămîne zadarnică! Doar pentru acei ce nu se pot împărtăși cu nimic din sublimul ei! Jertfa lui Isus a rămas zădarnică pînă azi pentru jidovime. N'a fost însă zadarnică pentru lumea creștină care s'a putut mîntui. Dacă mulți nu pot înțelege încă jertfa legionară depe cîmpiile Madridului, o înțeleg însă Legionarii. Jertfa lui Isus n'a fost înțeleasă decît de Apostolii și martirii credinții creștine. Dar pînă la urmă, au înțeles-o și cei mulți. Mai tîrziu, dar au înțeles-o, cînd au văzut că jertfa lui Isus se repetă în jertfa neaumăraților martiri.

Așa i-a fost sortit Legiunii: să nu poată birui fără jertfă. Poate din cauză că biata soartă se teme „de slăbiciunea oamenilor, de trădarea lor, de nesocotirea marilor datorii din pricina marilor bucurii".

„Inchisorile noastre, prigoanele noastre, mormintele noastre tinere! Ursitoarele *au trebuit* să ni-le hărăzească! De aceea le vom avea și în viitor, pînă în ziua biruinței pe care, totuși, nu toți o vom vedea. Căci așa a vrut și Dumnezeu: Germenul unei înnoiri să nu poată crește decît din moarte, din suferință" [1]).

Va spune istoria despre toate acestea, despre cele cîteva sute de vieți fizicește compromise, despre cei 500 de ani de închisoare, despre cei peste 30 de morți ai Legiunii și despre cele ce vor urma încă. Va spune mai ales generațiilor ce se vor succeda ce a însemnat jertfa lui Ionel Moța și a lui Vasile Marin, de a cărei însemnătate istorică și valoare morală nu ne putem acuma da seama îndeajuns de bine.

Noi simțim lucrurile mai aproape de noi, ne putem da seama numai de roadele imediate ale jertfei lor:

„Ciudatele sgomote care frămîntă adîncurile neînțelese și chiue cu vînturile nopții" se deslușesc din ce în ce mai bine. Pădurea dela Birnam începe să se miște pentru toți neînțelegătorii și dușmanii destinelor romînești. *„Stăpînirea strigoilor, cumplită"*, e aproape și inevitabilă!

Ion Țurcan.

[1]) Cranii de Lemn. pg. 112—113.

Din sociologia italiană actuală:

Reviste

Italia este o țară cu experiențe sociale și politice nu numai depărtate în trecut dar și de-o unică bogăție și adîncime. Cele mai complicate situații politice, diplomatice s'au perindat în cursul istoriei acestei țări și desigur că ele n'au trecut fără să lase urme în mentalitatea oamenilor. Viața în State mici a pregătit, în Italia medievală, individul pentru o pătrundere sănătoasă și înainte de toate realistă a evenimentelor sociale. Mai ales realistă, căci aceasta mi se pare caracteristica de bază și a concepției scriitorilor italieni cari au meditat asupra societății și a legilor ei.

Nu este prin urmare un fapt surprinzător că drumul nou în domeniul politic-social al vremii noastre l-a trasat tot Italia.

Fascismul reprezintă pentru cercetătorul faptelor sociale un teren de observații și constatări dintre cele mai rodnice. Dar nu numai practica fascistă este interesantă. Și teoria socială — dealtfel strîns legată de practică, reflectînd prefacerile și tendințele națiunii — se impune atenției noastre prin ineditul problemelor ce este chemată a rezolva. In Italia de azi știința este un produs al națiunii pus în serviciul aspirațiilor și trebuințelor ei. Știința a devenit o armă națională.

In cele de mai jos vom da informațiuni scurte asupra cîtorva reviste de interes sociologic, oprindu-ne la urmă asupra conținutului ultimului număr al revistei „Genus".

1. „*Universalita fascista*". Apare la Roma. Revistă lunară condusă de Oddone Fantini. Anul XV, numărul pe Ianurie 1937. Cuprinsul I T. Mirabella: „Fascismul universal. Moscova sau Roma?" II F. Costa: „Forma de guvern în Statul fascist." Una dintre cele mai frămîntate probleme în publicistica italiană este clasificarea formei de guvern existentă azi în Italia. Intre definițiile cari se dau (varietate a formei parlamentare, varietate de guvern constituțional, o formă de guvern monarhic — constituțional) este și teoria lui Sergio Panunzio, după care Statul fascist a creat o a patra putere pe lîngă cele trei mai vechi: „puterea politică și corporativă a guvernului. In anul 1936 a apărut un foarte sugestiv studiu al d-lui Alberto Agresti „Forma de guvern în Statul Fascist", cu prefața senatorului prof. P. Chimenti. Definiția la care ajunge Agresti este următoarea: „Un guvern de tip corporativ, caracterizat prin libera acțiune a șefului său, responsabil juridic față de coroană și politic

față de popor". III Giuseppe Scuderi: „Stat fascist sau Stat corporativ fascist?" Autorul arată superioritatea Statului corporativ fascist față de forma pur politică." IV Gian Filippo di Paola se ocupă de „Coordonarea prevederii și a asistenței sociale." V. Viața grupurilor universitare fasciste (Guf.). Secțiunile studenților străini. Pentru anul acesta Guf își impune să strîngă și mai mult legăturile cu studenții străini, urmînd cuvintele Ducelui: „transportarea întregii vieți naționale pe planul imperiului."

Revista mai cuprinde articole scurte asupra presei universitare, asupra concursurilor, cari se deschid anul acesta pentru cele mai bune opere în diferitele domenii de cultură italiană, precum și articole omagiale în memoria lui Arnoldo Mussolini, fratele Ducelui, unul dintre primii fasciști, asemenea un articol omagial în amintirea eroului Orazio Antimori.

2. *Regime corporativo.* (Polemica). Director responsabil: Antonio Goglia. O revistă de apreciată valoare științifică. In numărul pe Octomvrie 1936 aflăm următoarele studii: I. Antonio Goglia: „O soluție: principiul imperiului", II. Alberto Lumbroso: „Originea și desvoltarea imperiului colonial italian". III. „Despre dualitate și despre iubire" de Othmar Spann, cunoscutul sociolog vienez. „Dualitatea este caracterizată de sentimentul de-a fi membrii unui tot, de-a fi părți, avînd aceeaș substanță a întregului" (pg. 292). Formele din experiență sub care se prezintă dualitatea sunt: iubirea, înclinațiunea, amiciția, încrederea, bunăvoința etc. (pag. 294). Teoria dualității a fost expusă de Othmar Spann în operele sale: Gesellschaftslehre, Gesellschatsphilosophie și Kategorienlehre. IV. Rúbico: „Indiscrețiile politicii externe". V. Reforma fidecomisară ungară. (La riforma fidecommisseria ungherese) (d. h.) VI. Pasquale Celsi: „Rezumarea Științei nouă de Giambattista Vico". Se publică în continuare rezumatul pe capitole al epocalei opere. Vico a exercitat influențe însemnate asupra mai multor cugetători romîni. Vezi și în recenta carte datorită d-lui Edgar Papu: „Răspîntii", capitolul „Vico și cultura romînească". Acelaș număr mai conține însemnări asupra jurisdicțiunii cooperative. Jurnale, reviste, cărți.

3. Menționăm aci revista de puternică afirmare universalist fascistă: „*Antieuropa*", scrisă de scriitori tineri. In numărul din Martie 1936 găsim articolul d-lui G. Basevi: „Romînia-Mare în perpetuă alarmă", în care spune că nota caracteristică a Romîniei de azi în politica externă și internă este panica. Romînia e o țară care își teme situația: Autorul adaogă că lucrul e semnificativ. Faptul că Romînia a aplicat sancțiuni Italiei nu este de mirare, căci o țară

lipsită de orice inițiativă proprie, avînd singurul țel de-a conserva ceea ce are, nu putea face altceva. Ne pare rău însă că autorul articolului nu știe că există și-o altă lume în Romînia, mai mîndră și mai încrezută în destinul națiunii romînești.

4. *„Economia"*. Revistă de economie corporativă și de științe sociale. Conducători: Enzo Casalini — Gino Arias — Vittorio Fresco — Livio Livi. Redactor șef: Agostino degli Espinosa. Anul XIV, Noemvrie 1936. Roma. Problemele desbătute în „Economia" se referă la domeniul social actual: impozite, buget, depresiune economică. Reținem studiul „Recensămîntul economiei corporative, datorit d-lui prof. Gino Arias, care este una din personalitățile cele mai însemnate în domeniul cercetărilor sociale-economice italiene.

5. *„Metron"*. Revistă internațională de statistică. Director și proprietar Corrado Gini, directorul Institutului de statistică al Universității din Roma. Comitetul de conducere al revistei este format din însemnați reprezentanți ai acestei științe. Prof. F. Bernstein (New-York), prof. A. E. Bunge (Buenos Aires), prof. F. P. Cantelli (Roma) prof. A. Flores de Lemus (Madrid), prof. M. Greenwood (Londra), D. G. Iahn (Oslo), prof. A. Iuliu (Bruxelles), prof. H. W. Methorst (La Haye), prof. W. F. Ogburn (Chicago), prof. R. Pearl (Baltimore), prof. H. Westergaard (Copenhaga). Administrator: Dr. Livio Orlandi (Roma). Secretari de redacție: Luigi Galvani și Mario Saibauta.

La Roma, prin institutul d-lui prof. C. Gini s'a format un centru mondial de studii statistice, avînd o mare rază de influență. Studiile publicate în „Metron" sunt din domeniul strict al statisticei. Nu putem intra în cuprinsul acestora întrucît se referă la chestiuni de tehnică și calcul statistic.

Relevăm această revistă a sociologului C. Gini pentru că ipotezele sale sociologice se verifică prin cercetări statistice. Nu avem aci o școală sociologică unilaterală, care să identifice sociologia cu statistica. Ci statistica este utilizată ca instrument de verificare și control pentru a putea emite o ipoteză și-a o trece apoi în domeniul adevărurilor dovedite.

6. *„Genus"*, organ al „Comitetului italian pentru studiul problemelor populației". Vol. II, No. 1—2, Iunie 1936. Apare odată pe an, la Roma. Revista e condusă de un consiliu științific, în care intră personalități dintre cele mai mari ale erei fasciste: între aceștia aflăm pe D-nul prof. Francesco Ercole, fost ministru, Nicola Pende, directorul institutului biotipologic ortofrenic din Roma și prof. Corrado Gini, decanul facultății pentru științele politice, statistice și de-

mografice din Roma. Director responsabil: Dr. Dino Camavitto. Numărul de față cuprinde: I. Caraimii din Polonia și Lituania, II. Relațiuni asupra anchetei demografice antropologice și medico biologice întreprinsă în Danada (Fezzan-Tripolitana) de către comitetul italian pentru studiul problemelor populației (Ian.—Februarie 1935). Ambele studii sunt semnate de C. Gini. III. Cuvintele inaugurale ale prof. C. Gini citite la adunarea Societății de Eugenie a Americii latine, ținută în Mexico, 12 Octombrie 1935. Aceste două studii și articolul referitor la Eugenie se încadrează în cercetările asupra populației din punct de vedere biologic social. Tendința acestor cercetări este de a stabili calitățile distinctive ale unei populații ca viață biologică (sănătate, natalitate, caracter sanguin) pe baza unor criterii strict științifice. Cercetările sunt făcute de anchetatori specialiști, cari descind la fața locului. Anchetele acestea se servesc în genere, de trei probe. 1. Un chestionar demografic, care cuprinde modul de viață al populației; 2. Chestionarul antropometric, care stabilește în afară de datele antropologice descriptive, metrice și colorimetrice, cele referitoare la grupul sanguin și la procentul de hemoglobină; 3. Sunt strînse datele unui examen medical general și alte note de natură biologică (pag. 59). Profesorul Gini promite pentru un număr viitor al revistei o amplă relațiune asupra metodelor de cercetare adoptate în aceste expediții anchete, ca și in cele anterioare. Rezultatele cercetărilor asupra Caraimilor din Polonia și Lituania, după ce se face istoria acestei populații, sunt arătate prin date procentuale, tabele și expresii matematice asupra situației demografice, iar starea biologică este înregistrată prin procentul grupurilor sanguine. Încheierea studiului este următoarea: „Examenul grupurilor sanguine ne-ar duce la concluzia că populația caraimă din Polonia și Lituania nu este în fond de seminție turco-tatară, ci mai curând de neam ugric, adoptînd o limbă turcă și avînd probabil un însemnat procent de sînge turco-tatar" (pag. 54). Iar în ce privește rezultatele anchetei în Africa, autorul scrie: „Trebue totuși să concludem că deosebirile, după toate aparențele, sunt semnificative și că în realitate Berbero-Arabii, Somalo-Eritreii și Egiptenii constituesc trei grupe etnice complet deosebite în ceea ce privește grupurile sanguine". (pag, 75).

În acelaș număr al revistei citim studiul lui M. Pawel, scris în limba germană: „Calculele matematice ale desvoltării boalelor epidemice cronice." La însemnări analitice și recenzie semnează: C. Gini, Nora Fedorici, D. Camavitto, M. de Vergottini și M. Pestalozza. Recenziile sunt privitoare la lucrări din domeniul raseologiei, al problemelor demografice, naționale.

Studiul d-şoarei G. Levi della Vida: Teoria circulaţiei aristocraţiei la Pareto şi teoria schimbului social (ricambio sociale) la C. Gini (Studiu comparativ), l-am lăsat intenţionat la urmă pentru a stărui mai mult asupra cuprinsului acestuia. Fenomenul schimbului social — trecerea indivizilor de la o clasă socială la alta — a existat şi în antichitate, precum de pe atunci s'au făcut şi primele observaţii teoretice referitoare la acest fenomen. Teoria modernă asupra schimbului social îşi are reprezentanţii în Gobineau, H. Chamberlain, G. V. Lapouge, Otto Ammon, Galton, Peerson, Fahlbeck, Iacoby. Dar pentru teoria schimbului social, cum o numeşte autoarea, Pareto a avut o deosebită importanţă. In calitate de continuatori ai acestuia sunt amintiţi Kolabinska şi G. Sensini, prima cu lucrarea „Circulation des élites en France depuis la fin du XI siècle jusqu'à la grande révolution“ şi ultimul cu studiul „Teoria echilibrului compoziţiei claselor sociale“, apărut în „Rivista italiana di Sociologia,“ 1913. Pentru a pune faţă în faţă teoria lui Pareto cu cea a lui C. Gini, analizează mai intiiu teoria generală a sociologiei primului. Pareto voeşte să afle forma generală a echilibrului social. Intre elementele cari determină acest echilibru, patru sunt mai importante: interesele (economicul), residuurile (psihologicul), derivaţiile (ideologia), eterogeneitatea socială şi circulaţia aristocraţiilor (elitelor).

Baza fenomenului circulaţiei elitelor la Pareto o formează eterogeneitatea socială şi diviziunea societăţii în clasa de sus şi clasa de jos. Clasa de sus se subîmparte în clasa de sus a guvernului şi clasa de sus în afară de guvern. Intre aceste două este o continuă trecere de sus in jos şi învers. In explicarea circulaţiei trebue considerate două momente: 1. raportul între grupul de indivizi ca totalitate şi indivizii cari fac parte din el fără să-i aibă caracterele; 2. velocitatea cu care se fac schimbările în circulaţia elitelor. Acestea depind de evenimente externe, interne şi mai ales economice. Mai depind şi de moartea, degenerescenţa şi lipsa de fecunditate a indivizilor din elită. Schimbarea elitelor produce şi-o schimbare a derivaţiilor şi a residuurilor.

Guvernele pot fi împărţite în două categorii: cele cari se folosesc în mod principial de puteri materiale şi de sentimente religioase sau altele analoage şi guverne, cari se folosesc principial de viclenie şi de arta guvernării. In aceste din urmă circulaţia e mai repede.

Pe cînd Pareto pune la baza schimbărilor sociale cauze economice şi politice, C. Gini stabileşte cele biologice. Patru cauze prin-

cipale influenţează, după Gini, schimbul social: I. Marele număr al bogaţilor şi al intelectualilor în capitală şi oraşe; II. Selecţionarea naturală a claselor de jos. Nu trăesc decît cei bine dotaţi fiziceşte, cei debili se elimină de la sine; III. Aptitudinea mai mică de reproducere a claselor de sus; IV. Scăderea natalităţii în clasele de sus este un fenomen şi voluntar. (Menţinerea averii etc.)

In mişcarea populaţiei Gini desprinde trei cicluri: I. Ciclul demografic-economic. Demografic în sens larg, deci şi educativ cultural. Ciclul e determinat de presiunea capitalului uman şi material asupra reproducerii indivizilor. II. Ciclul politic al formelor de guvern. III. Ciclul biologic. Viaţa naţiunilor descrie o parabolă. Pierderea populaţiei se poate compensa prin amestecul cu alte populaţii, de altă esenţă etnică, atunci cînd autoregenerarea nu mai este posibilă.

Fiecare ciclu îşi are lungimea, urcuşul şi căderea. Ciclurile se întrepătrund, se influenţează. Ciclul biologic este fundamental. Raportul dintre cicluri provoacă schimbul social. Rapiditatea schimbului social distruge baza biologică a păturii de jos. (Mi se pare o reflexiune dintre cele mai adînci). Dacă schimbul e închis, valorile alterate de sus nu pot fi înlocuite.

Din studiul raporturilor dintre cicluri se desprind trei consecinţe: „Diminuarea natalităţii e un fenomen prevalent biologic, avînd cauza sa în factori fiziologi. 2. E în zadar să provoci artificial creşterea populaţiei. Se poate proteja prolificitatea numai acolo unde există. (In legătură cu aceasta, autoarea studiului aminteşte de campania fascistă de-a încuraja prolificitatea italiană, ca un postulat al rassei mediteraniene în faţa marei creşteri a rasselor orientale). 3. A treia consecinţă este că decăderea şi dispariţia oamenilor dotaţi, rafinaţi se face aproape mecanic.

Intre V. Pareto şi C. Gini există puncte de asemănare şi de diferenţă. Pareto a stăruit asupra circulaţiei elitelor politice. Gini tinde să cuprindă toate clasele sociale. Pareto dă motivări psihologice (reziduuri, derivaţii), Gini biologice (prolificitate, natalitate decadentă). Pareto se bazează pe date istorice, Gini pe date statistice şi demografice. Rezultatele cercetărilor sunt apropiate, deşi metodele au fost diferite.

Din eminentul studiu al autoarei mai sus amintite desprindem că în sociologia italiană actuală personalitatea ştiinţifică a profesorului C. Gini se impune printr'o originală şi bine întemeiată concepţie sociologică.

* * *

Asupra sociologiei d-lui prof. C. Gini vom reveni mai pe larg în unul din numerele viitoare ale acestei reviste. Cercetările D-Sale sunt pe linia mare a operelor sociologice italiene, care numără străluciţi reprezentanţi. Dela filosofia istoriei a lui Giambattista Vico, trecînd peste sociologia lui V. Pareto, ajungem la sociologia d-lui C. Gini. Intre acestea există, cu toate deosebirile evidente, un fir de continuitate: teoria ciclurilor.

Interesul ce-l avem pentru sociologia italiană a fost trezit de profesorul nostru Traian Brăileanu, în ale cărui opere de sociologie şi politică s'au valorificat, pentru prima dată în Romînia, rezultatele la cari au ajuns gînditori sociali italieni ca G. Vico, N. Machiavelli, Gaetano Mosca, V. Pareto, Roberto Michels. Ipotezele şi teoriile acestor gînditori au fost fructificate de sociologia romînească prin opera d-lui prof. Traian Brăileanu, care, utilizîndu-le în cursul cercetărilor sale, a putut face constatări de-o reală valoare pentru progresul acestei ştiinţe.

Din cele cîteva note, pe cari le-am scris despre unele reviste italiene cu preocupări sociale, se desprinde tendinţa ştiinţei sociale italiene de-a furniza mijloacele cele mai adecvate pentru ordinea socială nouă. Intre aceste realizări ale Italiei fasciste şi străduinţele legionarismului romîn există afinităţi de acelaş ideal latin şi civilizator. Revista „Insemnări Sociologice“ se găseşte pe acelaş drum de studiu şi aplicare în domeniul naţional, în vederea unui scop moral superior.

Leon Ţopa.

Mişcarea culturală dela Ungureni

In numărul 8 al „Insemnărilor“ a fost amintită lucrarea d-lui prof. *Eug. Neculau* asupra *„Problemei ridicării satului romînesc.“* Cum d-l Eug. Neculau nu e numai un teoretician în această materie, ci înainte şi mai presus de toate un educator al ţărănimii, un făptuitor cu rezultate reale în ridicarea culturală şi economică a ţărănimii din 12 sate ale Moldovei, credem că e folositor să facem o expunere mai desvoltată a cuprinsului broşurii sale asupra acestei probleme, cît şi să stăruim asupra realizărilor sale.

Ceeace ne impresionează, în primul rînd, în broşura d-lui Neculau este descrierea satului romînesc. E o descriere realistă făcută cu o desăvîrşită obiectivitate de către un om a cărui viaţă s'a împletit mereu cu cea a satului şi s'a împărtăşit din plin din durerile şi bucuriile lui.

Iată, de-o pildă, igiena unei case ţărăneşti, în vreme de iarnă: „Obielele gospodarului... şi ale copiilor sunt puse la uscat pe sobă. Gospodina şi fetele... umblă disculţ... Dimineaţa, nu se deschid geamurile. Aerisirea se face pe uşă, cît umblă cei ai casei, înăuntru şi afară. Pe jos nu e podit. La măturat se ridică un nor de praf care se aşează pe obiecte şi intră în piepturile celor ce locuesc acolo."

Şi în privinţa alimentaţiei lucrurile nu stau mai bine: „Iarna, toţi ai casei stau în jurul unei măsuţe rotunde cu 3 sau 4 picioare... Toţi mănîncă cu mîna. Furculiţa e necunoscută. Mămăliga e mai întîiu frămîntată în mînă, care de multe ori e nespălată. Toţi întîng în aceeaşi farfurie sau tigae. Dacă e sorbitură, toate lingurile se moaie în aceeaşi strachină... Ţăranul e subalimentat. Gospodina nu ştie a pregăti. Mîncarea e sumară şi nevariată. Carnea de pasăre, oule, brînza, laptele sunt mai puţin întrebuinţate. Cel mai ades se vînd. In special oul ţine loc de monedă. Cu ouă gospodarul îşi cumpără tutun, iar femeia cumpără gaz, sare ş. a. Ţăranul care cultivă grîul, consumă foarte puţină pîne. La fel cu zahărul, şi doar el cultivă sfecla. Pînea şi zahărul sunt obiecte de lux în gospodăria rurală. O felie de pîne şi cîteva bucăţi de zahăr, oferite unui copil rural, sunt lucruri aproape exotice".

Şi în problema alcoolismului, vederile autorului sunt tot realiste şi ne arată că „în ciuda oricitor încercări, alcoolismul nu va fi stîrpit decît atunci cînd... ţăranul va ajunge la o stare de cultură înaintată şi la o stare materială prosperă. Altfel, mizeria morală şi fizică va întreţine alcoolismul"...

Şi finalul: ...ne găsim în faţa satului real, satul actual romînesc, satul uitat şi nenorocit. Din fuga trenului sau a automobilului, din zborul avionului sau din excursiile plăcute de vară, unii îşi vor fi făcut o idee romantică despre satele noastre. Alţii le privesc cu ochi străini şi indiferenţi, iar însfîrşit unii le privesc cu groază, ca pe nişte aşezări de troglodiţi, din vremuri străvechi".

Dacă întregim acestea cu concluziile d-lui Dr. C. Banu din cartea „Sănătatea poporului romîn", apoi avem adevărata înfăţişare a majorităţii covîrşitoare a satelor noastre.

Cît de departe este acest sat real, satul întunericului, al boliştei, al mizeriei, de satul-lux, satul-expoziţie, cum este, bună oară cel dela Şoseaua Kisselef!

Cîţi dintre vizitatorii acesteia nu-şi vor fi făcut o idee cu totul greşită despre înfăţişarea satelor noastre!

Munca cea uriaşă de ridicare a satului romînesc nu se poate îndrepta mai întîiu spre acele prea puţine sate înfloritoare cîte le

avem pe ici pe colo, ci ea trebue îndreptată spre marea mulţime a satelor noastre, care sunt aşa cum le-a înfăţişat d-l Neculau. Acolo e munca cea mare de întărire a trunchiului neamului romînesc. Dar cum s'o faci cînd „sătenii manifestă neîncredere faţă de şcoală, faţă de spital, faţă de autorităţi, faţă de funcţionari de orice categorie, faţă de oricine şi de orice, inclusiv faţă de carte".

Explicaţia acestei atitudini de înăcrită rezistenţă a sătenilor autorul o găseşte mai ales în faptul că dela războiu încoace ţăranul nostru a încercat numai desamăgiri.

„Mulţi i-au făcut făgădueli şi i s'au arătat prieteni, mulţi s'au bătut cu pumnul în piept în numele lui, dar toţi, în cele din urmă, l-au ignorat şi l-au dispreţuit în fond." Şi în sfîrşit, această amărîtă constatare a autorului: „Ce poate să mai aştepte acest ţăran de la politicieni, cînd speranţele sale au fost aşa de multe ori înşelate!"

Cu toată această înfăţişare neagră a satului nostru şi cu toată expunerea dificultăţilor enorme care se pun de-a-curmezişul oricui încearcă o ridicare a satului la un nivel mai înalt de viaţă, d-l Eug. Neculau arată totuşi că acele dificultăţi pot fi învinse de acei dar *numai de acei care simt chemarea să lupte pentru ridicarea satelor*. Aceştia trebue să trăiască viaţa satului fără a se lăsa copleşiţi de mediu. Ei vor aduce o concepţie nouă de viaţă, vor introduce forme noui de organizare, de cultură şi de civilizaţie, însă metodic şi... cu o răbdare de fier. *Numai cine şi-a oţelit caracterul, şi-a fortificat voinţa şi simte în acelaşi timp şi chemarea pentru o asemenea muncă, va rezista tuturor greutăţilor şi va găsi în el puterea de a se jertfi pe sine pentru acest ideal social*".

După părerea d-lui Eug. Neculau e deci de sine înţeles că fără o credinţă animatoare nu se poate întreprinde nimic durabil în mediul nostru sătesc. D-sa însă, ca un om practic ce este, îşi dă seama, în acelaş timp, că o asemenea muncă nu poate fi îndeplinită cu succes fără o tehnică anumită. Asupra acesteia d-sa îşi propune să stărue mai mult în monografia ce va publica-o la primăvară asupra mişcării culturale dela Ungureni.

Iată acum şi munca pe teren.

In Martie 1927 d-l Eug. Neculau a înfiinţat în comuna Ungureni din jud. Botoşani un Cămin cultural, care a lucrat neîntrerupt şi continuă să lucreze pînă acuma. Astăzi acest Cămin e transformat în Universitate populară. Această instituţie culturală şi-a extins mereu activitatea în satele dimprejur, în aşa măsură, încît astăzi ea ac-

tivează în 3 comune cu 12 sate. Acele 3 comune sunt: Ungureni și Călugăreni din jud. Botoșani și Borzești din jud. Dorohoi. In fiecare din cele 12 sate este acum cîte un cămin cultural. Numai acei săteni pot fi membri ai acestei Universități populare care îndeplinesc anumite condițiuni. Acele obligațiuni fiind extrem de interesante, arătăm măcar cîteva din ele. Membrii sunt datori:

Să aibă în grădină cel puțin 20 pomi mari altoiți sau pepinieră de puieți altoiți, să țină curtea în ordine și curățenie, să facă desmiriștirea, să aibă cultură de lucernă, trifoiu sau porumb furajer, să aibă grădină de flori și de zarzavat, să țină contabilitate casnică, să lucreze rațional pămîntul, să facă plantație de salcîmi pe terenuri degradate etc..."

„Să citească, în timp de iarnă cel puțin 3 cărți și să scrie rezumatul celor înțelese pe Foaia de lectură. Cei care nu știu carte învață Abecedar".

Comitetul acestei Universități populare compus, în mare parte, și din săteni, veghează cu străşnicie ca aceste obligațiuni să fie îndeplinite întocmai. Acei membri cari nu îndeplinesc aceste condițiuni încetează de a mai face parte din organizație. Așadară nu-i lucru de șagă ci-i treabă serioasă aici! Și-i destul de anevoios de a fi și mai ales de a rămîne membru al acestei Universități populare.

„Programul de lucru cuprinde 2 cicluri: *cultural,* dela 1 Oct. la 1 April, și *economic,* dela 1 Oct. In decursul celui dintîiu se țin șezători, conferințe, cursuri de popularizare la centru și la filiale.

„Fiecare cămin cultural organizează cel puțin 15 șezători de seară... La acestea sătenii primesc informații care îi interesează, din țară și din lume, apoi urmează o oră de lecturi (citesc numai ei între ei) și în sfîrșit ora de distracție, cînd se spun povești, glume, ghicitori, toclale etc.

„Conducătorii au grijă permanentă să insufle membrilor dragostea pentru M. S. Regele, respectul pentru legile țării, credință în religia strămoșească și iubirea sfântă de patrie și de neam. Li se formează o disciplină socială".

Ceea ce este uimitor în toată această organizare și strădanie e desigur rezultatul obținut în urma muncii de pînă acum. Iată-l:

„S'au organizat 2000 de *întruniri culturale,* din care 312 conferințe cu proecții cinematografice fixe și filme, 244 audiții la radio; 79 producții școlare și sătești, 30 spectacole cinematografice, 15 diverse și 1320 șezători.

Universitatea are o bibliotecă centrală și cîte una în fiecare sat. In acestea din urmă cărțile sunt riguros alese așa ca să poată

forma pe săteni în direcţia sănătoasă pe care o urmăresc conducătorii mişcării.

Sătenii membri sunt obligaţi să aibă biblioteci personale, în care scop primesc multe donaţii în cărţi dela Universitate. . .

S'a organizat un muzeu agricol şi altul religios.

Pe lîngă universitate funcţionează un comitet pentru construcţia bisericii din Vicoleni. Acest comitet a adunat numai în răstimp de un an, suma de 30.000 lei şi 7 vagoane lemn de plop pentru arsul cărămizilor.

Incă din 1932 s'a înfiinţat o *cooperativă agricolă* care a înlesnit sătenilor procurare de seminţe, unelte, maşini agricole şi reproducători de rassă bună.

Tot prin cooperativă s'au făcut începuturile de apicultură, viticultură, sericicultură, legumicultură, avicultură şi creşterea raţională a animalelor de muncă şi de hrană.

Prin cooperativă sătenii au avut incasări importante, care au ajutat la ridicarea gospodăriei ei.

In Februarie 1936 s'a înfiinţat şi *o bancă populară* care rulează acum un capital de 50.000 lei. Imprumuturile se dau numai pentru scopuri gospodăreşti sau de forţă majoră (boală, moarte în familie ş. a.)

O deosebită atenţiune s'a dat plantaţiunilor. *In 1937 regiunea avea aspect de stepă. S'au făcut în fiecare primăvară plantări masive, astfel că acum avem în regiune 50.000 de puieţi de pomi altoiţi, circa 6 000 de pomi adulţi, pe rod, circa 5.000 de duzi şi nenumăraţi salcîmi şi arbori de pădure. E de notat că înainte de 1927, nu era cunoscut în regiune nici pomul altoit şi nici dudul*".

Acestea sunt rezultatele, şi numai cele mai însemnate, ale mişcării dela Ungureni.

Atît de adînc a intrat această mişcare în traiul şi obişnuinţa sătenilor de acolo, încît ei sunt acum aceia care conduc bibliotecile căminelor şi şezătorile lor, ei care minuesc aparatele de cinematograf, de proecţie şi de radio, *ei care ţin conferinţe cu proecţiuni,* ei care vin cu diferite propuneri privind activitatea Universităţii lor. Şi arată în toate aceste indeletniciri nouă o conştiinciozitate, o înţelepciune, un spirit de ordine şi de curăţenie, demne de imitat. Ei simt că această mişcare nu e ceva străin, ci-i ceva de-a lor. Ei ştiu prea bine că buna lor stare materială şi morală atîrnă acum de viaţa şi activitatea acestei Universităţi. De aceea se şi supun cu atîta promp-

titudine disciplinei şi diverselor obligaţiuni hotărite tot de dînşii.

Acum cîţiva ani in urmă, cînd d-l Eug. Neculau plecase la Paris ca să-şi complecteze studiile, membrii căminului, săteni din Ungureni, îi scriau scrisori în care, după ce îi arătau ce au mai făcut *nou* în gospodăria lor (cîte straturi de ceapă şi de alte legume au semănat etc...), îşi exprimau la sfîrşit teama că d-l Neculau nu va fi pe deplin mulţumit cu munca lor. L-am văzut atunci pe Neculau. Ii luceau ochii in lacrimi de o duioşie părintească. Asemenea clipe de mulţumire nu-i e dat oricui să le aibă. Ca unui copil îi juca sufletul de bucurie.

Apreciind aceste rezultate, ne-am aştepta de sigur ca o asemenea mişcare să fie sprijinită de vremelnica noastră elită politică de azi. In loc de sprijin însă, actualii noştri conducători au intreprins tot ce le-a stat in putinţă ca să distrugă mişcarea, adică munca de 9 ani a unui om iluminat şi a sătenilor din 12 sate. Au mers pînă acolo cu metodele lor de guvernare, încît au căutat să corupă cu bani şi cu alte mijloace pe cîţiva dintre colaboratorii conducătorului, doar vor putea stinge în felul acesta lumina unui ideal şi nădejdile bine întemeiate ale sătenilor. Şi aceasta numai pentrucă d-l Eug. Neculau refuză cu încăpăţînare să facă politică militantă. Dar politicianismul acesta tulbure va trece cît de curînd, căci doar oştile cele verzi ale Arhanghelului Mihail stau gata la datorie şi munca d-lui Neculau va fi apărată şi sprijinită cum se cuvine.

Nu găsesc cerneală destul de groasă ca să subliniez şi nici cuvinte destul de potrivite ca să aşez în deplină lumină munca şi rezultatele direct uimitoare ale Universităţii populare din Ungureni.

Mi-a fost dat să cunosc multe cămine culturale din ţara noastră, unele cu o activitate destul de frumoasă, dar nicăiri şi niciodată n'am auzit, nici n'am văzut să se fi săvîrşit, la noi, în vreo comună, o muncă socială aşa de folositoare, aşa de multilaterală şi care într'un timp aşa de scurt să ridice la o nouă treaptă de evoluţie o primitivă structură economică şi culturală a atîtor sate.

Secretul acestui succes neobişnuit il găsim in însuşi sufletul iniţiatorului şi conducătorului acestei mişcări, al d-lui Eug. Neculau. Insuşindu-şi o solidă cultură filosofică, (d-sa este profesor de filosofie la Seminarul teologic din Iaşi) munceşte în 4 din cele 7 zile ale săptămînii în Ungureni, unde conduce personal această mişcare. Bun şi credincios ca un creştin adevărat, harnic şi cinstit ca un Romîn adevărat, înţelept şi modest ca un filosof adevărat, răbdător şi per-

severent ca un pedagog adevărat, d-sa își arde, zi cu zi, energiile sale, muncind cu credință, cu sistem și cu o hotărîre de fier la adevărata înălțare culturală și economică a săteanului nostru. Numai așa se poate explica și faptul că a izbutit să topească neîncrederea și să înfrîngă rezistența de veacuri a sătenilor față de orice inițiativă cărturărească ce tinde să schimbe străvechile tipare de viață economică și culturală a satelor noastre.

Munca acestui om nu s'a îndreptat spre satele înfloritoare, unde e ușor să lucrezi, ci spre cele mai năcăjite, mai sărăcăcioase așezări romînești din cîte sunt pe pămîntul Moldovei. Și nu e o muncă de suprafață, ci-i una de adîncime. Mai mult încă decît în rezultatele atît de frumoase, valoarea acestei opere o găsim în pilda de muncă organizată, de voință stăruitoare și mai ales de jertfă de sine, toate puse în serviciul unui ideal romînesc. O asemenea pildă va lumina îndelung și departe, peste marginile vremii.

Mișcarea legionară care se întemeiază pe credință, muncă și jertfă, și s'a văzut cit de mare și dureroasă e jertfa ei! e pătrunsă de deplină înțelegere pentru fapta de lumină a Universității din Ungureni, iar în d-l Eugen Neculau ea vede un ostaș dintre cei mai aleși din marea oaste a Romînilor noi, cari împlinind un destin luminos, vor zmulge țara din mîna politicianilor corupți și nepricepuți și-o vor transforma într'o uriașă tabără de muncă.

Claudiu Usatiuc.

REVISTA CĂRȚILOR.

C. Narly, *Către o politică școlară.* București 1937. 138 pg. 40 lei. — Din „Cuvint înainte“: „Articolele strînse la un loc aici au fost publicate în Revista de Pedagogie, începînd odată cu apariția acesteia în 1931 și pînă în prezent. Chestiuni referitoare la școala primară, secundară și la universitate au fost desbătute în aceste articole pe măsură ce împrejurările făceau oportună discutarea lor. Toate au pe de-o parte un rost critic, pe de-alta de sugerare a unor eventuale reforme trebuitoare și posibile. ... Cărticica de față are un caracter de luptă, nu pentru idei depărtate de viața de toate zilele, ci pentru realizări practice, de utilitate imediată, în diversele domenii ale școalei și educației romînești“. Și aci, ca și în domeniul pedagogiei teoretice, D-l Narly ni se înfățișează cumpenit, cu judecată obiectivă și exprimată cu claritate desăvîrșită. Poate că în unele chestiuni l-am vrea mai înspre linia noastră, mai aproape de zbuciumul și nădejdile flamurei verzi...

Grigore Nandriș, *Iosif Pilsudski.* Ediția a doua cu discursul funebru al Ministrului Republicei Polone *Miroslav Arciszewski.* București 1936. — Pe cînd Mussolini și Hitler sunt re-

formatori politici, luptători cari dau unor State existente o nouă structură şi o nouă orientare ideologică şi practică, Masaryk şi Pilsudski sunt *făuritori de State noui*, pregătind încă de înaintea războiului mondial şi mai ales în cursul războiului renaşterea celor două State: Cehoslovacia şi Polonia. D-l Nandriş ne dă cu rară măestrie de expunere documentată imaginea personalităţii decedatului mareşal al Poloniei. „Acest erou, care a trecut cu dinţii încleştaţi de revoltă pe drumurile cele mai prăpăstioase ale istoriei, deschizînd, prin opera realizată prin suferinţele sale, căi noui poporului polon, este una din acele figuri legendare ale istoriei, cari intră. încă în viaţă fiind, în cultul poporului, unul dintre acei eroi în jurul cărora posteritatea ţese legenda întemeietorilor de ţări, a organizatorilor de popoare. Din viaţa lui se desprinde un adevăr: Nici un ideal nu este prea îndrăzneţ, dacă pentru el omul aruncă în luptă toată energia şi toată credinţa sa şi dacă luptînd fără încetare nu cruţă nici un sacrificiu". Şi ca să ştim: „In politica externă, alianţa cu Romînia a fost pentru el unul din pivoţii principali. Prietenia polono-romînă este axa păcii în Europa orientală. Ea trebuie să rămîie neclintită şi să prospereze spre binele ambelor popoare". Studiul D-lui Nandriş merită să fie citit cu atenţie.

Dimitrie Bucevschi, *O viaţă de om în slujba neamului.* Schiţă istorică despre Tipografia Mitropolitul Silvestru (Proprietatea Societăţii pentru cultura şi literatura romînă). Cernăuţi 1937. 76 pg. — Autorul, director al Tipografiei Mitr. Silvestru, aduce prin lucrarea sa o preţioasă contribuţie pentru cunoaşterea istoriei culturale a Romînilor din Bucovina. In lupta împotriva stăpînirii străine, slova tipărită era cea mai puternică armă de apărare a Romînilor. Mitropolitul Silvestru îşi dăduse seama de importanţa unei tipografii romîneşti şi după multă străduinţă reuşi să dea fiinţă tipografiei care azi este proprietatea Societ. pentru cultură din Cernăuţi. D-l Bucevschi el însuş, împlinind în curînd vîrsta de 80 de ani, a stat 55 de ani în fruntea tipografiei. In acest lung timp, zice autorul „fiinţa tipografiei s'a împletit cu viaţa şi munca mea". D-l Bucevschi şi-a dobîndit prin munca sa neobosită, cinstea sa exemplară şi mai presus de toate prin jertfele aduse pentru cauza naţională, toată dragostea noastră şi va rămînea pildă vecinic vie pentru generaţiile viitoare.

Ernest Bernea, *Gînduri pentru Ţară Nouă.* Bucureşti 1937. (Colecţia „Rînduiala" 4). pg. 28. Lei 8. — Ca şi celelalte trei numere (E. Bernea, Tineretul şi politica; D. C. Amzăr, Naţionalismul Tineretului; M. Polihroniade, Tineretul şi politica externă), şi acesta al patrulea din Colecţia „Rînduielii", aduce scurte, dar temeinice şi logiceşte strîns legate, studii: *Ce înseamnă a face politică, Sat şi Oraş, Ce este o graniţă, Misiune romînească.* Te miri cum în cîteva pagini autorul reuşeşte să strîngă şi să ferece o bogăţie de idei. Aceste broşuri ale „Rînduielii" inaugurează la noi un nou gen de scrieri politice, stînd la mijloc între studiul de revistă şi articolul de ziar: temeinic ca cel dintîiu, scurt şi clar ca cel din urmă, el împreună calităţile bune şi evită scăderile amîndurora. **T. B.**

REVISTA REVISTELOR.

Iconar II, 5 (Ianuarie) 1937, Rînduri adînc simţite şi turnate în formă frumoasă închină „Iconarii" memoriei eroilor *Ionel Moţa şi Vasile Marin*: *In hoc signo vinces; Eroism* de Sever Al. Slătinescu; *Moartea eroică* de Mircea Streinul; *Sub semnul jertfei lui Ionel Moţa* de Ion Negură; *Inălţarea la cer* de Barbu Sluşanschi; *Suprema jertfă* de V. I. Posteucă. Vasile Posteuca mai scrie un articol aspru la adresa celor ce vreu să îngroape opera lui *Dumitru Străchinaru*, dela a cărui moarte s'a scurs un an de zile. Cronici şi Insemnări bogate şi interesante. ■ **Cuvîntul studenţesc.** Organ oficial al Uniunei Naţionale a Studenţilor Creştini Romîni. Red. şi adm. Bucureşti, Cal. Plevnei 61. An. XII, No. 1—4 (Ian.—Febr. 1937). Număr festiv închinat eroilor *Ion I. Moţa* şi *Vasile Marin*. Cuprinsul: *Şerban Milcoveanu*, Mormînt sfînt. Neam mesianic. *A Vîntu*, † Ion Moţa, biografie; *Mihail Polihroniade*, † Vasile Marin, biografie; *Simion Mehedinţi*, Urmaşii lui Eminescu; *Corneliu Georgescu*, Rînduri pentru martiri; *Radu Mironovici*, Ion Moţa; *Constantin Demetrescu*, Ion Moţa, elev al liceului Sf. Sava; *G. Racoveanu*, Să tacă tot trupul; Preotul *N. S. Georgescu-Edineţi*, Eroi ai crucii, mucenici ai neamului; *Vasile Christescu*, Jertfa lui Ion Moţa şi Vasile Marin în lumina istoriei; *Dr. V. Trifu*, Ionel Moţa nu a murit; *Ioan Victor Vojen*, La părinţii lui Vasile Marin; *Ernest Bernea*, Intoarcerea acasă; *Victor Puiu Gîrcineanu*, Răscumpărarea. ■ **Predania**, revistă de critică teologică. Director *G. Racoveanu*. Red. şi adm. Preot Profesor Grigorie Cristescu, str. Barbu Văcărescu 107, Bucureşti. Apare de două ori pe lună. Abon. 200 lei pe an. An. I, No. 1 (15 Febr. 1937). Cuvînt de lămurire. *Nae Ionescu*, Pentru o teologie cu „nespecialişti." *Pr. I. D. Petrescu*, Cîntarea corală în biserica noastră romînească. *Pr. Grigorie Cristescu*, Inapoi la Molitfelnic. † Ion Moţa şi Vasile Marin. Informaţiuni. Dorim acestei reviste viaţă lungă spre binele Bisericii noastre. ■ **Revista Institutului Social Banat-Crişana.** Dir. Dr. Cornel Grofşorean. Timişoara. An. IV, No. 16. 1936 (Oct.-Nov.-Dec.) La „Studii": *Dr. C. Grofşorean*, Politica externă; *Grigore Ion*, Apropierea bulgaro-iugoslavă; *Ion Negru*, Pierdem şi pămîntul; *C. Stoicanescu*, Situaţia economică şi problema naţionalităţii în oraşul Timişoara. La însemnări, redacţia închină o pagină mişcătoare jertfei celor doi legionari eroi: *„Doi făclieri morţi pentru ideie"*. Recenzii numeroase şi instructive. La rubrica „Administrative": Raport asupra activităţii Institutului dela 1 Apr. 1935—1 Apr. 1936. Revista aceasta nu e numai un izvor de temeinică documentare în domeniul social şi politic, dar e un far luminos de conştiinţă şi simţire romînescă. ■ **Arhiva pentru ştiinţa şi reforma socială.** Bucureşti. An. XIV, 1936, ne aduce partea a II- a a volumului omagial închinat d-lui *D. Gusti* la împlinirea de 25 de ani de învăţămînt universitar. Cuprinde în 1328 + 31 pagini, 35 de studii. Amintim între ele pe cel al d-lui *C. Narly*, „Opoziţia generaţiilor şi educaţia". ■ **Sociologie Romînească.**

Director *D. Gusti*. An. 1, No. 12. (Dec. 1936). La Studii: *Traian Herseni*, Ceata feciorilor din Drăguș; *C. Brăiloiu* și *H. H. Stahl*, Vicleiul din Tirgu-Jiu; *Const. D. Gib*, Colindă din Șanț (Năsăud). Cronici, Documente, Recenzii.

T. B.

Am mai primit la redacție:

Reviste

Orientări, Moinești (Bacău). ■ **Curierul economic și social,** Sibiu, str. Turnului 33 (An. I, N-rele 1, 2). ■ **Făt-Frumos,** Cernăuți. ■ **Avînturi Culturale,** Bîrlad. ■ **Plaiuri Săcelene,** Satulung-Săcele (Jud. Brașov). ■ **Școala Someșană,** Gherla. ■ **Lumina,** Revista Liceului romîn din Grebena-Grecia. ■ **Conferența,** București II, Calea Griviței 26. ■ **Pagini literare,** Turda. ■ **Generația de mîine,** Revistă literară redactată de cl. VII-a a Liceului „General Drăgălina" Oravița sub conducerea d-lui dirig. I. C. Stoica. ■ **Vieața creștină,** Cluj. ■ **Decalogul,** București. ■ **Grădina Gospodarului,** Revistă pentru răspîndirea pomiculturii.. Red. Pocoleni l. Fălticeni, jud. Baia.

Ziare

Libertatea. Redacția: Orăștie, Jud. Hunedoara, Adm.: București, Calea Victoriei 63. Această foaie pentru săteni și muncitori, întemeiată la Orăștie în anul 1902, a fost editată și susținută cu neobosită muncă și grele jertfe de părintele *Ion Moța*, ajutat în ultimii ani de fiul său *Dr. Ion I. Moța*. După moartea eroică a acestuia, „Libertatea" a devenit proprietatea familiei moștenitoare a lui Ion I. Moța. Ea a fost, este și va rămînea cel mai luminos focar de credință neclintită în destinul Romîniei Eterne. ■ **Legionarii.** Director Cola G. Ciumetti. Bazargic. ■ **Ogorul,** București. ■ **Deșteptarea Romîniei,** Ploești. ■ **Cuvîntul Argeșului,** Pitești. Nr. 28—30 închinat în întregime memoriei lui Ion I. Moța și Vasile Marin, cu numeroase fotografii. ■ **Omul nou,** Brăila. ■ **Opinia Bucureșteană,** București II, str. Vasile Gherghel 9. ■ **Semne** (Literatură, Artă, Critică), Red. Stelian Tecucianu. Slatina. An. 1, Nr. 1. ■ **Macedonia,** București. ■ **Ideea Națională,** Buzău. ■ **Frontul Romînesc al Bucovinei,** Director: R. Cîndea. Red. și Adm. Cernăuți, Roșa 1715. ■ **Cuvîntul Satelor,** Lugoj și Timișoara. ■ **Chemarea,** Director *Laur Preda*, Iași, str. Cuza Vodă 17. ■ **Voința Școalei.** Foaia învățătorilor din Bucovina. Cernăuți, Piața Unirii 3. ■ **Cuvîntul nou,** Satu-Mare. An. I, No. 12—13 închinat memoriei lui Ion Moța și Vasile Marin.

In curînd va apare în editura „Insemnări Sociologice“ studiul D-lui prof. univ. **Traian Brăileanu**

Statul şi Comunitatea morală

o broşură de cam 60—80 pagini. Preţul 25 lei exemplarul.

Acest studiu constitue, pe de-o parte, o introducere la teoria generală a comunităţii umane şi reprezintă, pe de altă parte, după părerea noastră, cea mai clară şi mai pătrunzătoare schiţare a temeiurilor sociologice pe cari se sprijină ideologia legionară.

Cartea poate fi comandată direct la autor, trimiţîndu-se preţul de cost, sau prin librării, în modul obişnuit.

Ion Ţurcan.

Pepiniera de pomi roditori din Pocoleni jud. Baia

Intemeiată de cîţiva luptători legionari cari aduc la cunoştinţă că oferă camarazilor legionari pomi roditori din cele mai alese soiuri cu preţuri foarte convenabile.

Cer să li se deie concurs de către bunii romîni.

Gratuit catalogul ilustrat pe 1937 şi orice informaţiuni cerute în branşa pomiculturii.